

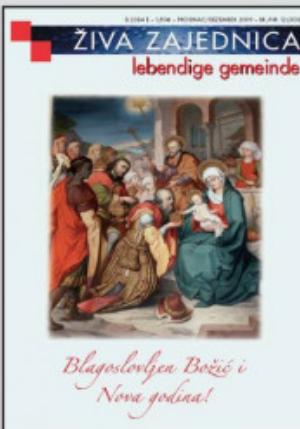
D 2384 E – 1,50€ – PROSINAC/DEZEMBER 2009 – BR./NR. 12 (300)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

*Blagoslovjen Božić i
Nova godina!*

Naslovnica:

Božićna slika iz crkve sv. Josipa u Speyeru;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA
lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout & Bildbearbeitung:
Ljubica Marković-Baban

Tisk/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarnom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:
Zimski ugodaj u Austriji;
snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

Utemeljene Sisačka i Bjelovarsko-križevačka biskupija

Sisačkim biskupom imenovan mons. Vlado Košić, a bjelovarsko-križevačkim mons. Vjekoslav Huzjak

Novi sisački biskup mons. Vlado Košić

Papa Benedikt XVI. utemeljio je u subotu 5. prosinca, Sisačku i Bjelovarsko-križevačku biskupiju. Sisačkim biskupom imenovao je mons. Vladu Košića, dosadašnjega zagrebačkog pomoćnog biskupa. Bjelovarsko-križevačkim biskupom imenovao je mons. Vjekoslava Huzjaka, dosadašnjeg generalnog tajnika HBK.

Odluku Svetog Oca u zagrebačkoj katedrali, nakon mise đakonskoga ređenja, objavio je apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari. Nove biskupije utemeljene su podjelom teritorija Zagrebačke nadbiskupije i sufraganske su iste metropolitanske Crkve zagrebačke.

Utemeljenjem dviju novih biskupija Zagrebačku crkvenu pokrajinu sačine: Zagrebačka nadbiskupija kao sjedište metropolije te sufraganske biskupije; Križevačka eparhija za vjernike bizantskog obreda te biskupije Varaždinska, Sisačka i Bjelovarsko-križevačka.

Katedrala Sisačke biskupije bit će sadašnja župna crkva Uzvišenja sv. Križa u Sisku, a sveti Kvirin, biskup i mučenik iz Siska bit će zaštitnik biskupije. Katedrala Bjelovarsko-križevačke biskupije bit će sadašnja župna crkva Svetе Terezije Avilske u Bjelovaru, a sadašnja crkva Svetog Križa u Križevcima bit će konkatedrala. Zaštitnik Bjelovarsko-križevačke biskupije bit će sveti Marko Križevčanin, mučenik iz Križevaca.

Nakon utemeljenja Sisačke i Bjelovarsko-križevačke biskupije, Hrvatska sada ima 17 biskupija (uključujući Vojni ordinarijat). Imat će 5 nadbiskupova ordinarijata, 12 biskupa ordinarijata, 3 pomoćna i 3 umirovljena biskupa.

IKA

Novi bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak

U OVOM BROJU

● OBLJETNICE:

Proslavljena 40. obljetnica misije

str.

6

● BOŽIĆNA PRIČA:

Kolači od suza

str.

10

● REPORTAŽA IZ NIZOZEMSKE:

Svi su pozvani na djelovanje

str.

8

IZ CRKVE U SVIJETU:

Kršćanstvo daje identitet Europe

Vjerska sloboda različita od svih, ona je poput suncokreta koji pokazuje svjetlo svima.

4

PAVAO I NJEGOVA PORUKA:

Pavao i njegova recepcija

12

SUSRETI:

Nepoznati misionar

25

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

Kako slaviti Božić?

Nema istinske proslave Božića bez unutarnje duhovne i vjerske priprave.

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Zeichen der Allmacht Gottes

AUSTELLUNG: SpurenSuche

13-14

|| Kršćanin i domoljub ne smije dovesti u pitanje izlazak na izbore, a kome će dati glas, to treba prepustiti njegovoj sigurnoj kršćanskoj i domoljubnoj savjesnoj odluci. ||

Odlučno na izbore!

Ovogodišnji božićni broj Žive zajednice je i jubilarni, 300. po redu. Prvi broj lista je objavljen u rujnu 1978. List je prisutan u Njemačkoj već trideset i jednu godinu. I dalje budno bilježi događaje iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj i stoji na braniku hrvatske duhovne, kulturne i nacionalne samosvjesti, otvoren i za druge i drugačije. Bogoljublje, domoljublje i čovjekoljublje – tri su stožerna pravca djelovanja Žive zajednice, a tako će ostati i ubuduće. U Hrvatskoj se iz dana u dan zahuktava izborna utrka za predsjednika Republike. Mala Hrvatska, koju je kriza uvelike pogodila, sebi je dozvolila luksuz od čak dvanaest predsjedničkih kandidata. Nedavno su poruku za predsjedničke izbore uputili biskupi Hrvatske biskupske konferencije. „Vjernici i svi građani imaju pravo očekivati da predsjednik Republike bude iznimno osjetljiv za socijalnu pravednost; da se suprotstavlja sve-

mu što prijeći istinsko blagostanje, napredak i radost hrvatskih ljudi, od korupcije, gospodarskih malverzacija do širenja pošasti droge i drugih ovisnosti, na poseban način među djecom i mladima.“ Polazeći s kršćanskim stajališta i nalazeći se unutar hrvatskih kulturnih okolnosti, biskupi smatraju da predstavljati i zastupati Hrvatsku na dobro njezinih građana može onaj predsjednik koji u svojoj službi poštuje i štiti univerzalna kršćanska načela te načela naravnoga zakona obrane i zaštite ljudskoga života od začeća do naravne smrti, dostojanstvo braka i obitelji te slobodni izbor vjerskoga odgoja i vjeronauka u školi. Kršćanin i domoljub ne smije dovesti u pitanje izlazak na izbore. To je njegova kršćanska i domoljubna obveza, a kome će dati glas, to treba prepustiti njegovoj sigurnoj kršćanskoj i domoljubnoj savjesnoj odluci.

Svima čestit Božić i blagosloviju 2010. godinu! **Urednik**

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Znak Božje svemoći

Cijenjene čitateljice i čitatelju!

Baćimo li pogled na ono što smo napravili u vrijeme koje nam je u 2009. godini darovano, možemo zahvaliti Bogu – svjesni činjenice da uspjeh ne ovisi samo o nama i našem zalaganju, nego o Božjoj pomoći. Ipak, milost ne djeluje tamo gdje vladaju nered, svađa, podmetanje i tamo gdje se ne radi. Jedni drugima nastojimo olakšati život uzajamnim pomaganjem i poticanjem. Veselili smo se uspjesima svih naših vjernika i njihovih pastoralnih djelatnika i djelatnika. Nadam se da naša djela proistječu iz ljubavi, na slavu Božju, praćena svagdašnjom molitvom i velikim pouzdanjem u Onoga od kojeg dolazi svaka pomoć. Samo onaj posao koji je činjen u ljubavi i praćen molitvom donosi dobar plod. Tko radi samo za novac, postaje njegov rob. Posao koji ne radimo za dobro brata čovjeka i na čest Božju, može biti ne znam kako svrhovit, ali je u Božjim očima iprazan. Kršćanin djeliće u perspektivi „novog stvaranja“.

Vjera nas uči da bez Boga ne možemo učiniti ništa i da nam bez njegova dopuštenja ne može pasti niti jedna vlas glave. Isusov dolazak na svijet daje nadu da se svijet može spasiti jedino Božjom intervencijom. Za sve one koji do sada nisu prihvatali spasenje Boga našega – ovo božično vrijeme i Božić je vrijeme ispunjenja. Vjeruješ li, poštovana čitateljice i čitatelju, da je najveći znak Božje svemoći u njegovim pojavi: rođenju, služenju ljudima i svijetu, muci, smrti na križu i uskršnju? Poklonimo se duhom i tijelom radosna srca s Marijom i Josipom, s pastirima i mudracima te s čitavim ljudskim rodom našemu svemoćnom Kralju i Spasitelju! Iskažimo mu svoju pripadnost i zahvalnost riječima: „Dostojan si, naš Gospodine i naš Bože, da primiš slavu, čast i moć, jer ti si stvorio sve: sve tvojoj volji duguje postojanje, stvaranje i spasenje“ (usp. Otk 4,9-11).

Na dobro došlo porođenje Isusovo vama i čitavom svijetu!

Vaš fra Josip Bebić, delegat

Kršćanstvo daje identitet i vrijednosti Europe

„Vjerska sloboda različita od svih, ona je poput suncokreta koji pokazuje svjetlo svima.“

Danas nije lako biti kršćanin u Europi, i to je vidljivo osobito na političkome planu, na planu javnoga djelovanja, a u nekim zemljama koje, poput Turske, žele biti dio Evropske unije, kršćani su građani drugoga reda. Glasne manjine raznih ideoloških boja sve više u opasnost i pod znak pitanja dovode sam identitet i vrijednosti Staroga kontinenta, koji se u biti temelji na kršćanskome nasljeđu i njegovom bogatstvu.

Zato pitanje: Kako zaštiti vjersku slobodu u Europskoj uniji, tek dijelom može zvučati neobično.

Ono je bilo u središtu rasprave o toj specifičnoj temi na međunarodnoj konferenciji u Veneciji, od 18. do 20. studenoga. Susret koji je organizirala parlamentarna skupina Evropske pučke stranke (EPS), bio je posvećen dijalogu s kršćanskim Crkvama i ostalim vjerskim ustanovama, muslimanima i židovima, pri čemu europski parlamentarci, demokršćani okupljeni na povijesnom otočiću San Servolo u venecijanskoj laguni, nisu skrivali zabrinutost zbog stanja vjerskih sloboda u zemljama članica Evropske unije. Jednako tako, ovim se susretom još jednom željela posvјedočiti sva važnost kršćanskoga jedinstva i potreba zajedničkoga djelovanja svih uključenih u javni život društava kako kršćanske vrijednosti ne bi bile potisnute u drugi plan, a kršćani se u Europskoj uniji osjećali kao u „stranoj državi“. Stoga se sudionici konferencije „Identitet vrijednosti za Europu“ nisu libili otvoreno reći da je sudska presuda o križevima u talijanskim školama skandalozna i da krši ljudska prava. Govorilo se i o etičkim pitanjima u javnom životu, zaštiti obitelji i dostojanstvu ljudskoga bića koji danas predstavljaju važne izazove za vjerske zajednice i za vrijednosti koje one zastupaju.

Martin Kugler, stručnjak za ljudska prava govorio je o „strahu od kršćanstva i kršćana“, o „kristijanofibiji“ i tim je svojim neologizmom privukao najviše pozornosti sudionika. Riječ je o

netolerantnom odnosu i diskriminaciji prema kršćanima, kojima se stalno – i u zapadnim demokracijama – „zavaraju usta“ kada otvoreno zastupaju svoje stavove o ljudskome životu (protiv pobačaja i eutanazije), o eksperimentima na ljudskim zamecima, o istospolnim zajednicama koje traže status izjednačen s brakom i o sličnim teškim pitanjima suvremenih društava i demokracija, u kojima se ne traga za istinom, nego za mogućim kompromisima. Takav stav prema kršćanima sve je očitiji i u Europskoj uniji koja je ute-

jedničke vrijednosti i poštivati ih, jer za izgradnju zajedničkoga „europskoga doma“ osim dijaloga mora se na jasan i nedvosmislen način poštivati poseban identitet svakoga.

Politika mora jamčiti slobodu Crkvama

Kršćanstvo bi moralno biti također politički „humus“ Europe, pa je odnos s Crkvama vrlo važan, istaknuo je jedan od talijanskih zastupnika u Europskom parlamentu Carlo Casini. On

je upozorio na dva problema. S jedne strane, politika mora jamčiti slobodu Crkvama, a s druge strane Crkve trebaju pomoći politici u zajedničkome potvrđivanju identiteta evropskih vrijednosti. Dijalog između političkih stranaka i Crkava „nije klerikalni dijalog: riječ je o tome da se u tom dijalogu otkrije tko je zaista čovjek i koji je korijen našega političkog djelovanja. Politika, na kraju krajeva, mora služiti čovjeku.“

„Povratak vjeri spašava od svodenja čovjeka na potrošača“, pri čemu „kršćanske vrijednosti i načela mogu biti vodilje za političko djelovanje“, istaknuo je u svom izlaganju potpredsjednik Parlamentarne skupine EPS-a Othmar Karas, član Europskoga parlamenta. Karas je podsjetio na riječi pape Benedikta XVI. iz enciklike „Ljubav u istini“, ali i na riječi njemačkoga kardinala Karla Lehmanna koji je apelirao na kršćane da svoje vrijednosti „predaju cijelome društvu ofenzivno, u višeglasnom kršćanskom zboru, dijalogom i argumentiranjem“.

Osobito živo i zauzeto govorio je osobni predstavnik predsjednika Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESE) za borbu protiv rasizma, netolerancije i diskriminacije prema kršćanima i članovima drugih religija Mario Mauro. U danima kada su se cijela Europa i svijet prisjećali pada Berlinskoga zida i velikih totalitarnih režima „potrebno je razmislititi što su ljudima učinili fašizmi, nacizmi i komunizmi“, rekao je Mauro. M.K.

O zaštiti vjerske slobode u Europskoj uniji raspravlja se u Veneciji

mjeljena na poštivanju ljudskih prava, istaknuto je više puta tijekom skupa, upravo preko zauzimanja različitih, kršćanstvu i vjerskim slobodama, protivnih stajališta, pa i zakonskih odluka. Još više zabrinutosti vjerski predstavnici iz različitih zemalja i demokršćani su izrazili zbog stanja vjerskih sloboda i diskriminacije što je kršćani trpe u zemljama kandidatima za Europsku uniju, kao što je Turska. Uz posebno pripremljenu brošuru koja jasno govori o načinima diskriminacije – koja započinje nepriznavanjem pravnoga statusa – o velikim poteškoćama za kršćane govorili su predstavnici Ekumenskog carigradskog patrijarhata, ali i Tasos Mitsopoulos s Cipra. Mitsopoulos je govorio o tragediji kroz koju prolaze vjernici kršćani, ali i njihovi objekti na onom dijelu Cipra koji se nalazi pod turskom vlašću, gdje su crkve pretvorene u skladišta ili propadaju. Govornici su redom upozoravali da Europa mora sačuvati svoje za-

Crkva se odrekla svojih sredstava u korist države

Hrvatska biskupska konferencija odlučila je od sredstava predviđenih proračunom za 2010. svotom od 18,5 milijuna kuna dati svoj doprinos u prevladavanju aktualne krize u Hrvatskoj.

Prigodom 10. obljetnice smrti prvog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvodio je u zagrebačkoj katedrali misno slavlje za domovinu Hrvatsku i po-knjoga predsjednika.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije objavilo je da Katolička Crkva u Hrvatskoj svake godine dobiva određeni iznos iz državnog proračuna sukladno međunarodnom ugovoru o gospodarskim pitanjima između Svetе Stolice i Republike Hrvatske od 9. listopada 1998. kojim se priznaje opće društveno vrijedan rad Katoličke Crkve u službi građana na kulturnom, odgojnem, društvenom i etičkom polju. U aktualnoj gospodarskoj situaciji Hrvatska biskupska konferencija odlučila je, nakon konzultacija sa Svetom Stolicom i u dogovoru s Ministarstvom financija i Vladom Republike Hrvatske, od sredstava predviđenih proračunom za 2010. godinu svotom od 18,5 milijuna kuna dati svoj doprinos u prevladavanju aktualne krize.

Lech Walesa o raspadu komunizma

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je bivšeg predsjednika Poljske i dobitnika Nobelove nagrade za mir Lecha Walešu u četvrtak 3. prosinca u Nadbiskupskome dvoru u Zagrebu. Dan kasnije Walesa je sudjelovao u međunarodnoj konferenciji o temi „Raspad komunizma u Evropi: 1989-2009. – 20 godina poslije“. Na skupu su sudjelovali hrvatski povjesničari, predstavnici sindikata, više diplomatskih predstavnika u Republici Hrvatskoj. Svoj doprinos sudjelovanjem dali su i predsjednik komisije „Iustitia et Pax“ Hrvatske biskupske konferencije zagrebački pomoći biskup Vlado Košić, te nuncij Mario Roberto Cassari.

„Vjerouau i vjeroučitelj pred drušvenim izazovima“ bila je tema stručnoga skupa za vjeroučitelje u školi na području Splitsko-makarske nadbi-

Susret kardinala Josipa Bozanića i Lecha Walese

skupije koji je priređen u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu.

Vojnog biskupa Jurja Jezerinca 25. studenoga posjetio je vojni izaslanik Republike Italije kapetan bojnog broda Roberto Domini u prathji svoga pomoćnika.

Predsjednik Biskupske konferencije Čilea biskup Alejandro Goić Karmelić boravio je u posjetu otoku Braču i župi Pražnica.

Jednakopravnost Hrvata s drugim narodima

Pod predsjedanjem vrhbosanskog nadbiskupa metropolita kardinala Vinča Puljića održan je 3. prosinca u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu susret biskupa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine s franjevačkim provincijalima u BiH. Uz kardinala Puljića, na susretu su sudjelovali dopredsjednik BK BiH biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Ratko Perić, vrhbosanski pomoći biskup Pero Sudar, generalni vikar Banjolučke biskupije mons. Ante Orlovac kao delegat biskupa dr. Franje Komarice koji se nalazi na oporavku, te provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrenе fra Lovro Gavran i provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Ivan Sesar. Osvrćući se na trenutne društveno-političke procese u Bosni i Hercegovini, biskupi i franjevački provincijali potvrdili su stav koji su biskupi BK BiH iznijeli u Priopćenju s 47. redovnog zasjedanja, održanog od 3. do 5. studenoga u Sarajevu te ponovo pozivaju „sve sudionike pregovora da se u donošenju trajnog rješenja za

tu zemlju ravnaju pravdom i pravčnošću, a predstavnike hrvatskoga naroda podsjećaju na načela koja su u Kreševskoj deklaraciji (21. rujna 2007.) prihvatali i potpisali svi izabrani predstavnici toga naroda kao i na činjenicu da je hrvatskome narodu prihvatljivo svako rješenje koje ga u svemu čini jednakopravnim s druga dva naroda u ovoj zemlji“ te da im nije prihvatljivo ni jedno rješenje koje ih ne čini jednakopravnim s druga dva naroda.

Poruku hrvatskim pomorcima i ribarima uputio je porečko-pulski biskup mons. Ivan Milovan.

Istraživanje komunističkih zločina

Nakon mise zadušnice i sprovodnih obreda, koje je 28. studenoga s pedesetak svećenika u župnoj crkvi Navještenja Blažene Djevice Marije u Vrgorcu predvodio dr. fra Željko Tolić, provincial splitske franjevačke provincije, za fra Maksimilijana Ljubu Jurčića, širokobriješkog franjevca i još petoricu za sada neidentificiranih, vjerojatno civila, koje s ubili partizani pred kraj zime 1945., a njihovi su posmrtni ostaci pronađeni kod Belića gumna u zaselku Kotezi, na mjesnom groblju sv. Ante u Vrgorcu, pokopano je pet žrtava partizanskih i komunističkih zločina počinjenih pred kraj i nakon II. svjetskog rata.

Međunarodni znanstveni skup „Kako je nastala država Hrvatska 1991.“ održan je 27. studenoga u velikoj dvorani palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u povodu 10. obljetnice smrti akademika Franje Tuđmana, prvog predsjednika Republike Hrvatske. U Zagrebu je 16. studenoga predstavljena Izjava Komisije „Iustitia et Pax“ HBK o 20. obljetnici pada Berlinskog zida. Izjava nosi naslov „Protiv negacionizma. O potrebi istraživanja, priznanja i procesuiranja zločina svih triju totalitarizama: fašizma, nacizma i komunizma“.

O. Ljudevit Maračić izabran je za novog provincialnog ministra Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca.

A.O.

HAMBURG

Proslavljenja 40. obljetnica misije

Hrvatska katolička misija (HKM) u Hamburgu proslavila je u nedjelju 29. studenoga 40. obljetnicu utemeljenja pastoralnog djelovanja dominikanaca na sjeveru Njemačke. Svećano misno slavlje u punoj katedrali Svetе Marije predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s pomoćnim biskupom Nadbiskupije Hamburg Hansom-Jochensem Jaschkeom, ravnateljem društva za Hrvate u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, provincijalom Hrvatske dominikanske provincije o. Antonom Gavrićem, katedralnim nje-

Misno slavlje predvodio je i propovijedao kardinal Josip Bozanić

Katedrala dupkom puna

mačkim župnikom Georgom von Oppenkowskim, domaćinom voditeljem misije o. Mirkom Jagnjićem, dušobrižnikom u toj misiji o. Markom Bijelićem te s još sedamnaest svećenika.

Misnom slavlju pribivao je i veleposlanik RH iz Berlina dr. Miro Kovač i generalni konzul RH iz Hamburga Žarko Plevnik, te časna majka sestara dominikanki s. Dolores Matić, čije sestre ujedno slave trideset i petu obljetnicu djelovanja u misiji Hamburg. Misija je toga dana za svoga zaštitnika uzela zagrebačkog biskupa dominikanca bl. Augustina Kažotića, a tijekom proteklih godina posebno su se vjernici u misiji utjecali zagovoru Majke Božje Bistričke, koje je kip izložen u katedrali u Hamburgu. Misno slavlje započelo je ophodom Kardinala Bozanića, biskupa Jaschkea i sve okup-

ljene na početku je u ime misijskog vijeća pozdravio Miljenko Ružić. Podsjetio je na 1969. godinu kad je utemeljena misija.

„Dolazim iz glavnog grada Zagreba, iz Stepinčeve katedrale da danas zajedno s vama molim i da za vas molim“, kazao je kardinal Bozanić u uvodnoj riječi, koji je okupljenima prenio pozdrave hrvatskih biskupa iz Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Kardinal Bozanić je u propovijedi istaknuo kako se raduje sa svima okupljenima na tom jubileju. „Okupili smo se u znaku 40. obljetnice. Govori se o vremenu, o razdoblju od četrdeset godina organiziranog pastoralnog djelovanja za hrvatske vjernike ovdje u Hamburgu. O četrdeset godina djelovanja

Crkve preko hrvatskih svećenika među svojim hrvatskim vjernicima ovdje u ovom velikom gradu na sjeveru Njemačke. Danas je riječ o vremenu. Ovo je nedjelja, prva nedjelja došašća koja opet govori o vremenu iščekivanja. Danas se govori o vremenu krize, strahu koji zahvaća ljudе, a u evanđelju smo čuli o nekim posebnim znakovima i o strahu koji će zahvaćati ljudе. U isto vrijeme poziv iz Svetog pisma dolazi da se ne bojimo jer Bog je s nama. Riječ je o vremenu u kojem živimo. I ovaj jubilej govori o vašem vremenu. Prošlost nije bila laka. Na njoj su mnogi znakovi i strahovi, ali smo tu. Danas slavimo četrdeset godina redovite svete mise u nedjelju na hrvatskom jeziku“, kazao je kardinal Bozanić. Na pitanje, što nam daje sv. misa i ušto nas ona uvodi, kazao je: „Sv. misa nas uvodi u Božje vrijeme. Svjetsko vrijeme ulazi u Božje vrijeme. Kriza govori o prolaznosti ljudskih nastojanja, s druge strane u tom vremenu koje je i naše, ali i Božje, nalazimo nit trajnosti, sigurnosti, obećanja i života. Ovo je prigoda da zahvalimo Bogu što je bio s nama u našem životu, što nas je pratio na putu našega života. On je u našu nesigurnost unosio trajnost, sigurnost, nadu i život. To je naš kršćanski poziv kroz ovaj život prolaziti bez straha. Bog nam pokazuje sigurnost i orientir u našem životu. Nepravdu smo osjetili i kao pojedinci i kao hrvatski narod. Obećanje je onaj koji dolazi, koji donosi pravdu. Bog je pravda i On donosi zadnju riječ pravde. Droga i pijanstvo, a i neurednosti na području seksualnog života su po-

Kardinal Bozanić, pomoći biskup Hans-Jochen Jaschke i koncelebranti

roci koji nas odvode od Boga", kazao je kardinal Bozanić pozivajući vjernike neka budu budni iščekujući dolazak Gospodinov. „Hrvatski su biskupi 1979. dali proglaš koji je glasio: Hrvatska katolička katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi sv. misu. Evo nam programa i u našem jubileju. Dnevna molitva u obiteljima i redovita nedjeljna sv. misa će sačuvati budnost našega života. To je poziv i ovo-ga jubileja. Dok zahvaljujemo Bogu za sve milosti koje je udijelio ovoj misiji kroz četrdeset godina, molimo da budemo vjerni Bogu u čemu se posebno odlikuje naš hrvatski narod. Da ostanemo odani svojoj Katoličkoj Crkvi na koju smo ponosni. Da sačuvamo stabilnost i vjernost naših obitelji što je karakteristika hrvatskog katolika. I da uvijek budemo pobožni Blaženoj Djevici Mariji jer je ona ona koja nas neprestano zagovara kod Boga. Neka nam na tom putu osobito pomogne naš blaženik Alojzije Stepinac, a sljedeće čemo se godine spomenuti pedesete godine njegove smrti. On je naš veliki zagovornik kod Boga i posebni zagovornik hrvatskoga naroda i hrvatskih katolika. Stoga mu se rado utječite u svojim molitvama. Molimo Boga da još više proslavi našeg Blaženika, da ga što prije možemo častiti i kao sveca na oltaru", potaknuo je kardinal Bozanić vjernike zaključivši kako je sigurnost našega života u našoj katoličkoj vjeri.

Veliki broj starijih i mladih vjernika u misnom slavlju sudjelovao je u narodnim nošnjama iz svih hrvatskih krajeva. U prikaznim darovima prineseni su svjeća, Biblija, trs s grožđem, voda i kalež. Kardinal Bozanić je voditelju misije o. Jagnjiću predao medalju blaženika zagrebačke Crkve bl. Augustina Kažotića i bl. Alojzija Stepinca. Na kraju misnog slavlja, koje za završilo zahvalnom pjesmom „Te Deum“ i hrvatskom himnom, prigodnu riječ uputio je biskup Jaschke koji je prenio pozdrave nadbiskupa Hamburga mons. Wernera Thissena. Istaknuo je kako ga raduje toliki broj Hrvata na misnom slavlju te kako katedra-

Okupljeni vjernici za vrijeme misnog slavlja

la dugo nije bila tako ispunjena. Kazao je kako 30 posto od ukupnog broja vjernika u nadbiskupiji broje katolici drugih materinskih jezika, među kojima je veliki broj i Hrvata. Pročitao je i pismo koje je uputio nadbiskup Thissen provincijalu o. Gavriću.

Prigodnu riječ uputili su i provincial o. Gavrić, ravnatelj vlč. Kutleša, delegat o. Bebić, veleposlanik dr. Miro Kovač te katedralni župnik Georg von Oppenkowski. Na kraju je zahvalnu riječ svima uputio voditelj misije o. Jagnjić. Misno slavlje svojim je pjevanjem uveličao misijski zbor „Ave Maria“ pod vodstvom s. Jasne Matić. Nakon misnog slavlja za sve je u obližnjoj dvorani priređen domjenak uz nastup VIS-a „Dominik“ iz Splita, kojega vodi o. Jozo Čirko.

Jubilejskom slavlju prethodila je kao neposredna priprava za proslavu, od 26. do 28. studenoga, duhovna obnova. Prvoga dana duhovne obnove u četvrtak 26. studenoga misno slavlje u crkvi sv. Olafa predvodio je dr. o. Slavko Slišković koji je održao i predavanje „Sv. Dominik i misijsko poslanje Reda propovjednika“. Časna majka s. Dolores Matić govorila je o ulozi sestara dominikanki u HKM Hamburg. Toga dana bila je otvorena i izložba slika Filipa Tomasovića. U

petak 27. studenoga u hamburškoj katedrali misu je predvodio voditelj HKM Hannover o. Anastazio Perica Petrić, a pjevao je zbor HKM Hamburg. O. Marko Bijelić je održao predavanje pod nazivom „Djelovanje hrvatskih dominikanaca u HKM Hamburg“. Tijekom večeri nastupila je folklorna skupina „Napredak“. Posljednjeg dana duhovne obnove, u subotu 28. studenoga, misu u katedrali predvodio je o. Jozo Čirko iz Splita, a misno slavlje je uveličao VIS „Dominik“ iz Splita. Nakon mise u velikoj dvorani zabavni program izveo je VIS „Dominik“.

Misija danas broji oko sedam tisuća vjernika. U misiji su tijekom četrdeset godina djelovali o. Krešimir Vučkoja, o. Dražen Bagić, o. Veselko Begić, o. Ivo Martinić, o. Jozo Mrkonjić, o. Hrvoje Dominik Blaško, o. Jozo Mravak, o. Vjekoslav Lasić, o. Anto Bobaš. Danas je voditelj o. Mirko Jagnjić i dušobrižnik o. Marko Bijelić. Tijekom tri deset i pet godina u misiji su djelovale sestre dominikanke s. Marija-Lurdes Bešlić, s. Dijana Baćak, s. Emanuela Škarica, s. Tadeja Bošnjak, s. Andrijana Zebić, s. Felicitas Vukmanić, s. Jasenka Mravak, s. Rahela Rukavina i s. Mari-stella Drožđan. Danas djeluju s. Regina Vučić, s. Jasna Matić i s. Janja Martinović. **Tekst i snimke: Adolf Polegubić**

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA U NIZOZEMSKOJ

Svi su pozvani na djelovanje

Hrvatska katolička misija u Nizozemskoj broji do 6000 vjernika, a osnovana je 1971. godine.

Hrvatska katolička misija u Nizozemskoj broji do 6000 vjernika, a osnovana je 1971. godine. Žaštitnik misije je prvi kanonirani hrvatski svetac sv. Nikola Tavelić. Sjedište misije nalazi se u Rotterdamu (Robert Fruinstraat 36, 3021 XE Rotterdam). Misije se prostorije nalaze uz katedralu sv. Lovre i sv. Elizabete Ugarske, a tu je ujedno i župni stan. Prostorije misije kao i sama katedrala su u obnovi pa je privremeni ured i župnikov stan na adresi Smitshoek 120, 2661 CK Bergschenhoek, u blizini Rotterdama.

mačkoj bio kapelan u jednoj njemačkoj župi, a potom misionar u Nizozemskoj. U ovoj se misiji zadržao od ožujka 1971. do 1976. godine. Nakon njega misijom je od 1976. do 1978. upravljao fra Bono Lekić, a potom od 1978. do 1996. fra Lovro Bosančić. Od 1996. do 2005. na toj je službi bio fra Pavo Dominiković, a od travnja 2005. do danas misiju vodi fra Ivica Jurišić. Svi su oni članovi Franjevačke provincije Bosne Srebrenе. Od ove godine u misijski pastoral je uključena i zagrebačka karmeličanka s. Edita Gelemanović iz

Voditelj
misije
fra Ivica
Jurišić

Vjernici se u Rotterdamu okupljuju u velikom broju

Kako je počelo?

Hrvati koji se danas okupljaju u misiji u Nizozemskoj došli su u dva vala. Prva je skupina doselila 60-ih godina prošloga stoljeća, a radili su uglavnom u brodogradnji. Tijekom godina osnovali su obitelji i polako se prilagođavali ekonomskom i socijalnom životu Nizozemske. U drugoj su skupini izbjeglice, uglavnom Hrvati iz Bosne i Hercegovine koji su u Nizozemsku doselili u razdoblju između 1992. i 1995. godine.

Prvi svećenik, koji je s našim ljudima u Nizozemskoj dušobrižnički radio i utemeljio župu, bio je fra Josip Božić, koji je nakon studija u Nje-

samostana Sittard iz nizozemske pokrajine Limburg. U planu je dolazak u misiju još jednog svećenika, ali zasad to nije moguće. U pastoralu pomaže fra Franjo Ninić koji dolazi iz Münstera u Njemačkoj. Za velike ispovijedi za Božić i Uskrs pomažu hrvatski svećenici iz regije Sjeverna Rajna i Vestfalija. Voditelj misije redovito sudjeluje na dekanatskim susretima u biskupiji Rotterdam, kao i na susretima hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe. U misiji povremeno kao tajnica djeluje Elisabeth Matete. Misija ima i internet stranicu. Može se čitati na adresi: www.hkm-nl.eu, a stranice uređuju Anita Kulaš-Fontana i Goran Strniša. U misiji za Božić i Uskrs izlazi misijski glasnik „Tavelić“.

Vjernici za vrijeme mise u Groningenu

Pastoralne aktivnosti

Misna slavlja u misiji se slave u Rotterdamu u katedrali sv. Lovre i sv. Elizabete u 13 sati, u Amsterdamu u crkvi Presvetog Trojstva svake prve i treće subote u mjesecu u 18 sati, u Alphen aan de Rijn prve nedjelje u crkvi sv. Bonifacija u mjesecu u 17 sati, u Tilburg u crkvi Mira treće nedjelje u mjesecu u 17 sati, u Terneuzenu posljednje nedjelje u mjesecu u 18 sati. Za velike blagdane svećenik stigne i do udaljenih gradova. U Arnhemu se misa slavi u crkvi sv. Ivana Krstitelja svake druge nedjelje u mjesecu u 18 sati, u Groningenu svaka dva mjeseca subotom u 15 sati, a povremeno i u Apeldoornu, Middelburgu i Vlissingenu. Voditelj misije o. Jurišić također, dvaput mjesечно (po potrebi i češće) posjećuje Hrvate uznike u Den Haagu, te s njima razgovara, ispovijeda ih i slavi svetu misu.

Vjeronauk se u misiji redovito drži subotom u 13 sati u Rotterdamu, a i u drugim mjestima u kojima se slavi misa povremeno. Ministrantska skupine okuplja se subotom, a u svim mjestima ministranata je oko šezdeset. Jednom godišnje nastoji se s njima organizirati zajednički susret. U misiji se organiziraju i duhovne obnove. Svakog petka u katedrali se moli krunica s razmatranjem. Ranije su se u došašcu slavile mise zornice, a ove godine to nije moguće zbog obnove katedrale. Tu su i zaručnički tečajevi. U misiji se održavaju i plesne večeri u misijskoj dvorani u Rotterdamu. U korzmi se prakticira pobožnost križnog puta. Hodočašća se svake godine organiziraju u Lurd, Banneux u Belgiju, Neiges, Kevelaer, a povremeno i u Rim. Planira se jednom godišnje hodočašće svih članova misije iz cijele Nizozemske u nizozemsko svetište Brille ili u Handel. U misiji se organiziraju i prigodne priredbe za Božić, Uskrs, Majčin dan i Dan zahvalnosti za plodove zemlje. U Rotterdamu djeluje i misijski zbor kojeg vodi obitelj Ankice i Duje Vukovića. U zboru je oko četrdeset članova. I u nekim drugim mjestima, u kojima se slave mise na hrvatskom jeziku, vjernici se rado uključuju u pjevanje. Ove godine je bilo dvadeset i osmero prvo-pričešnika iz Rotterdamu i Amsterdama, a sakrament potvrde je prošle godine podijelio gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogović. Krizmanika je bilo sedamdeset i pet.

U misiji djeluje i misijsko vijeće u kojem su zajedno sa župnikom Zden-

Ministranti i ministrantice s o. Juršićem i s. Editom

ko Štalo, Robert Tunjić, Željana Mariolović, Zvjezdana Pavliša, Marinko Baibić i Krunoslav Grabovac. Sastaju se više puta mjesечно. Vjernici sa svojim prilozima rado sudjeluju i u akcijama domovinske, a i nizozemske Crkve.

ska situacija u toj zemlji, govori i podatak kako su od 16 milijuna stanovnika 4,4 milijuna katolici.

„Voljeli bismo kad bi se mladi okupljali u većem broju, ali jedan ih je broj uključen u misijske aktivnosti. Ove

Za vrijeme mise u Arnheimu

Vjernici sami financiraju misiju

Valja istaknuti kako hrvatski vjericici sami financiraju potrebe svoje misije. Od Crkve u Nizozemskoj i države Nizozemske ne dobivaju za to nikakva sredstva. Misija se financira isključivo od sredstava svojih vjernika. Da su izdaci veliki, to ne treba posebno istaknuti. Tu su i troškovi za iznajmljivanje crkvenog i misijskog prostora. Kako je vidljivo, zasad je odaziv vjernika jako dobar i u ovom se trenutku mogu pokriti svi troškovi. Od biskupije Rottensburg je dobiveno jamstvo da misija može samostalno djelovati po modelu svih nozozemskih župa. Kakva je vjer-

godine pred Božić su se uključili u akciju prodaje božićne pšenice. Važno je da se naši ljudi susreću, a to je već dobar temelj za pastoralno djelovanje. Pokušavamo vjericima podsvjetiti kako je svatko od njih važan kako bi svojim angažmanom mogao ovu zajednicu učiniti djelotvornijom. Naša zajednica ima budućnost, a to potvrđuje i podatak od oko četrdeset krštenja godišnje. Radi se o dobro mladoj zajednici. Imamo i obitelji s brojnijom djecom, što je također važno. Samo zajedno, bez obzira iz kojih domovinskih krajeva potječemo, možemo ići naprijed”, kazao je voditelj misije fra Ivica Jurišić.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Ante Matić

Kolaci od suza

Uhladnoći i samoći stare kamene kuće sjela je kraj šporeta stariča s krunicom u rukama. Tiho je molila. Sklupčena u klupku nevolje i strašne osame, izgledala je kao zaboravljena stvar, gurnuta u stranu, daleko od svega što živi. Pucketala je vatra u šporetu i zamiralo nešto duboko u duši starice Ane. Povremeno je pogledavala raspelo na zidu i slike sinova i unuka, koje je poredala po nekom svojem redoslijedu, pa je slika Ivanova bila ispod Markove, a Jozina desno i malo niže od Ivanove, dok je Stipina i Jurina bila odmaknuta od ostalih slika.

Starica ne pamti kad je raspelo stavljeni na zid. Na istom mjestu visjelo je otkad je došla u tu kuću. Uzahnula je tiho i izustila:

— Eeee... zatekla sam te, Isuse, u ovoj kući!

Utom se otvorile vrata i polako uđe baba Luca:

— Valjen Isus! — pozdravila je s vrata. — Navik, kumo moja. — odgovori baba Ana.

Luca strese snijeg s nogu i sjede s druge strane šporeta.

Dok je sjedila, doskoči je baba Ana:

— Oče li tvoji doč za Božić?

— Mate je obećao priko telefuna da će doč s dicom.

— Priko žice — reče tiho, kao za sebe stara Ana.

— Kumo moja, nije priko žice.

— Jakako, bona bila!

— Moj Mate je u Australiji.

— I do tamoka pružili su žicu?

— Di će je pružit kad je sve do tamoka golema voda.

— Ajde budi pametna, svašta ljudi naprave.

— Bog bio s tobom drugo moja, pa ne more to tako.

— Nego kako? Pa, ja mislim vako, razumiš ti mene, drugo moja lipa i draga, da tuteka ne triba žice. Sve to leti zrakom k'o tice.

— Kako će ti riči letit odavde do Amerike i Avstralije?

— Bome, eto odlete i tamoka ji uvate u one kutije, kao što je radijon. To ti je tako.

— Bilo tako ili ne bilo, reci ti meni jesli li za kavu?

— Čeo popila jutros na česrc!

— E, neka si malko jutros došla. Lako mi draga moja.

— Čeo i meni, pravo da ti kažem. Dodiće po vazdan sidit sama u onoj kućetini.

— Dan jopet nekako prođe, a noć, Bože me sačuvaj, duga li je i teška, Gospe moja!

— Tako je i meni kumo moja.

— Ostari se brzo!

— Sićaš li se kad smo curovale?

— Koda je jučer bilo.

— Majko sveta, di odleti mladost i ono vrime i kako to sve tako brzo mine?

— Što je lipo, kratko traje. Kako je bilo lipo dok smo bile mlade!

Teška li je starost, kumo moja ž kaza Luca i kašljucnu.

— Ostarile, igru ostavile! — našali se baka Ana i stavi džezvu s vodom na jako zagrijanu peć.

— Jesi li zgotovila kolace? — upita Luca.

— Još je pet dana do Božića. Sutra ču.

— Ja sam moje ispekla, pa došli ne došli — sjetno i tugaljivo izusti Luca pogledavši prema raspelu.

— Ja ču mojima sutra peći kolače, pa došli oni ne došli.

— Moji su obećali da će ove godine doč za Božić.

— Tako su ti govorili i lani i priklanili.

— Tvoji isto tako, rano moja ljuta!

— Čeo jesu, sram i bilo!

— Možda ne mogu. Dalečina je to velika.

— Jašta je, kumo moja. Kad sam ono onomad isla Mati, vazdugi dan i noć provela sam u avijunu. Bože sačuvaj, doli oblaci i voda.

— Jel' te bilo stra?

— Učuvaj me, Gospe blažena. Ne bi više tamoka pošla za ništa na svitu.

— Moj Jure me nagovaro da dođem k njemu u Kanadu.

— To ti je zerku bliže od Avstralije.

— Bilo ga bliže ili dalje, meni se nije dalo ići. Kad mi je reklo da će me sista u avijun i da će u tom avijunu letit deset sati, rekla sam sebi i njemu da neću, i da nema te sile koja će mene tamoka otrat i nagovorit da odem. Kog su jarca tamoka i išli?

— I ja to velim. Mogli su i ovdi živit.

— Mogli su, ali eto nisu.

— Pobigli su.

— Nisu pobigli! Nemoj tako o dicil

— Kad smo mi mogle ovde nji izrodit i podignut na noge, kad su mogli ov-

de živit njijovi didovi i pradidovi, što nisu i oni? Odletili priko bila svita, a nas ovamo ostavili same?

— Duše mi moje, tako je i nikako inčije.

Onda su ušutjele i gledale u dezvu na šporetu. Luca će:

— Provrila je.

— Očemo slađu, ili nako?

— Nako!

Ponovo su ušutjele. Luca je gledala kako njezina vršnjakinja i prijateljica otkad zna za sebe polako uzima kavu, sipa žlicu šećera u vodu, pa potom zaspje kavu, i prvi put primijeti kako joj se lagano tresu ruke. Htjede joj to reći, ali se predomisli i ne reče ništa. Ničim je nikad povrijedila nije, a ni nju Ana. Živjele su u istom mjestu, uzajamno se pomagale, jedna drugoj povjeravale i, što je bilo rijekost u tom

selu, nikad se nisu posvađale. Ana je rodila pet sinova i četiri kćeri, ona tri kćeri i dva sina. Sad živu same, svaka u svojoj staroj kući, a djeca i unuci prosuli se svijetom, od Njemačke do Australije, Kanade i Amerike. Prije nego će srknuti kavu, Luca reče:

- Kad njizi nema, Bože mi prosti, ko da i nije Božić.
- Nemoj tako, bona bila. Bože im lipa zdravlje i veselje, pa došli ne došli. Di su da su - važno je da su zdravo i dobro. I tamoka oni slave Božić. Jesu, zdravlja mi moga!
- A za koga sam pravila kolač? - tiho kaza Luca i sneveseli se, obori pogled prema stariim daskama po kojima Ana hoda već šezdeset godina, otkad se udala.
- Nemoj jopet počimat, nemoj pokuša je utješiti Ana, jer ju je dobro poznavala i znala da je opet zaplakala i oborila glavu dolje da

joj kuma ne vidi uplakano lice. Dobro je znala da je plakala kad je mijesila kolače i da su suze kapale u kolače, da je tako već godinama spravljala kolače od suza za svoje unuke, koji možda ni ovoga Božića neće doći.

- Dođe mi teško, moja kuma Ane!
- Nemoj tako, pa nije ni njima lako.
- Golema je tuđina i velika je dalečina di su tamoka otišli.

lišće, pa se gole, ozeble grane naginju prema dolje, otešcale od leda i studeni. Tako je znala sjediti satima, zagledana kroz prozor tiho moleći i živeći u nadi da će neki od sinova ili kćeri banuti; da će ugledat kako se približava pragu doma očeva, kući u kojoj ih je donijela na svijet, odnjihala u koljevci neimaštine, koja, kad sve dobro sagleda, bijaše beskrajno lijepa. Ali eto sudbina je tako htjela pa su svi zamakli preko brda, u svijet i golemu tuđinu. Vjerovala je da nisu zaboravili nju ni staru kuću, ni dolinu djetinjstva.

Na drugom kraju svijeta, u dalekoj zemlji, jedan Anin sin unosio je iz auta u kuću sve što je kupio za Božić: borić, slatkise, piće, namirnice, darove ženi i djeci, a onda se nenadano sjeti običaja i blagovanja Božića u starom kraju pa reče ženi:

- Još da mi je kolač moje majke
- A meni moje pokojne bake - nostalgično reče Ruža pospremajući stvari koje je Ivan donio iz kupovine. Onda je Ivana silna želja spopala da odmah nazove majku i upita što radi i kako je. Podigla je slušalicu.
- Tko je, a?
- Ja sam, mama - rekao je Ivan i upitao majku što radi.
- Sine moj spremam kolače.
- A od čega su? Jesu oni što sam ih volio jesti kad sam bio dijete?
- Jesu, sine. Samo sam im nešto dodala.
- Što, mama? - upita sin ganuto.
- Malo suza, sine moj - tiho izusti starica i dok je sputala slušalicu trudila se da glasno ne zaplače, da je sin na drugom kraju svijeta ne čuje. Tek što je sputio slušalicu, Ivan naglo doneše odluku da odleti u rođni kraj. Žena i djeca nisu bila voljna s njim poći. Pošao je sam. U melburškoj zračnoj luci sin ga upita, što ga tako povuklo pa je odjednom, nenadano i neplanirano, nakastio otici u svoj rođni kraj:
- Moram vidjet majku. Nakon toliko godina odvest će je na ponoćku. A i zaželio sam se božićnih kolača moje majke. Ne možeš ti to nikad shvatiti, sine moj - kaza Ivan i mahnu rukom odlazeći prema zrakoplovu.

Tiko, tiko...

*Tiko, tiko
noć je sveta,
djeva Marija
sva sretna bdje
kraj svojega djeteta.
Dok na
usnulo čedo
pada odsjaj svjeće,
Bogomajka blista
od prevelike sreće.
Uz pjesmu pastira,
u štalici prostoj,
rodila je Spasitelja,
brata našeg
i svih ljudi – Otkupitelja.
Začet po Duhu Svetom
na svijet došao
da nas spasi,
na pomoć da bude
svakoj ljudskoj rasi!
Tiko, tiko
noć je sveta,
ostanimo vjerni
koljevci Boga maloga,
jedinoga Sina Božjega!*

Ivek Milčec

Piše:
Mario Cifrak,
OFM Zagreb

Pavao i njegova recepcija

Pavao pune dvije godine svima koji su mu dolazili propovijeda kraljevstvo Božje i naučava o Gospodinu Isusu Kristu. Bog je dao isti dar, tj. Duha Svetoga, poganima kao i Židovima koji povjerovaše u Gospodina Isusa Krista.

Djela apostolska završavaju Pavlovim dolaskom i boravkom u Rimu (usp. Dj 28,16-31). To je Lukino viđenje Pavlova lika i djelovanja. Pavlove poslanice daju nam mnogo izravnije svjedočanstvo o njemu. Drugopavlopske i trećepavlopske poslanice svjedoče da se Pavlova baština njeguje, teološki reflektira i primjenjuje u promijenjenim životnim prilikama.

U Rimu

Židovskim prvacima govori Pavao da nije ništa učinio protiv naroda i običaja otačkih, a ipak je bio uhićen u Jeruzalemu. I sad nije došao govoriti protiv svoga naroda pred carem. Pavao nosi verige zbog nade Izraelove. Rimski Židovi nisu čuli ništa negativno o Pavlu, ali od njega žele čuti o toj sljedbi kojoj se posvuda proturječi (usp. Dj 28,22). U dogovorenidan Pavao u svom stanu:

a) izlaže i svjedoči o kraljevstvu Božjem (usp. također 14,22; 19,8; 20,25; 28,31). U Korintu svjedoči Židovima da Isus jest Krist (usp. Dj 18,5). U Miletu govorи da je u Aziji upozoravao Židove i Grke da se obrate k Bogu i da vjeruju u Gospodina našega Isusa (usp. Dj 20,21). Povijest Isusa Krista kao ispunjenje obećanja je postala interpretativno sredstvo da se razumije veza između proroštava Svetoga pisma i spasenjskog Božjeg djelovanja u povijesti.

b) iz Mojsijeva Zakona i Proroka uvjerava o Isusu. Uvjerenje je način Pavlova propovijedanja kako još nalažimo i u Dj 13,43; 18,4; 19,8. U Antiohiji pizidijskoj, u Korintu i u Efezu Pavao uvjerava Židove. I u tom smislu se koristi Svetim pismom. O Isusu Pavao kaže da je živ, premda je umro po iskazu Porcija Festa (usp. Dj 25,19). U Rimu je Pavao naučavao o Isusu Kristu sa svom slobodom, nesmetano (usp. Dj 28,31). Pavlovo pozivanje na Pisma u vezi s Isusom želi

pokazati Isusovo uskrsnuće/smrt po tim istim Pismima, odnosno da Isus jest Krist.

Jedni su se uvjerili u to što im je Pavao govorio, a drugi nisu povjerovali. Na rastanku im Pavao još citira Iz 6,9 sl. Oni koji ne vjeruju su oni koji ne razumješe ispunjenje Božjeg plana i tako se protive svjedočanstvu Svetoga pisma, koje je već predviđelo otvrduće Židova i misije među poganimi.

Pavao pune dvije godine svima koji su mu dolazili:

- a) propovijeda kraljevstvo Božje i
- b) naučava o Gospodinu Isusu Kristu. Bog je dao isti dar, tj. Duha Svetoga, poganima kao i

Židovima koji povjerovaše u Gospodina Isusa Krista (usp. Dj 11,17). Barnaba i Pavao su svoje živote izložili za ime Gospodina našega Isusa Krista (usp. Dj 15,26). Isus se rodio kao Gospodin u gradu Davidovu (usp. Lk 2,10) i Bog je učinio Gospodinom njega koga su Židovi razapeli (usp. Dj 2,36). Bog daje svoga Duha onima koji vjeruju u Gospodina Isusa Krista za čije ime je Pavao izložio svoj život.

Pravi Pavao

Pavao je svojim „obraćenjem“ stavlja Krista na mjesto Zakona, gdje je video da je zapravo presudnu ulogu odigrao upravo križ, tj. muka i smrt. Tu se zapravo dogodilo pomirenje između Boga i čovjeka. I to ne ljudskom zaslugom! Nego besplatnošću Božje milosti i ljubavlju njegovog božanskog Sina (usp. Gal 2,20-21). To što se dogodilo na Kalvariji Pavao ovako tumači u Rim 3,25-26: „Njega je Bog izložio da krvlju svojom bude Pomirilište po vjeri. Htio je tako očitovati svoju pravednost kojom je u svojoj božanskoj strpljivosti propuštao dotadašnje grijehе; htio je očitovati svoju pravednost u sadašnje vrijeme – da bude

pravedan i da opravdava onoga koji je od vjere Isusove.“ I dodaje u 1 Kor 15,17: „A ako Krist nije uskrsnuo, užalud je vjera naša, još smo u grijesima.“

Drugi Pavao

Budući da je u slučaju Poslanice Efezanima riječ o autoru koji kao helenistički judeokršćanin piše između 80. i 90. posl. Kr., uočavamo da je Pavao stavljен kao primatelj božanske objave uz bok apostola i da, iako nije bio učenik za Isusova ovozemaljskog života, je upravo njegovo iskustvo pred Damaskom ono koje ga opuštače da bude apostol Krista Isusa. I autor stoga upravo naglašava taj Pavlov poziv (usp. Ef 3,3-4) prije negoli spominje objavu ostalim apostolima i prorocima. To je povijesno ostvarenje Božjeg plana spasenja po Pavlovom služenju (usp. Ef 3,6-8). Odatle proizlazi da je Pavao apostol naroda (pogana) ali i apostol Crkve.

Treći Pavao

Kao i Poslanica Kološanima i Pastoralne poslanice tj. Poslanice Timoteju i Titu sukobljuju se s krivovjerjem (usp. Tit 1,10). Pavao je predstavljen kao učitelj, čiji nauk i čije propovijedanje ima kvalitetu objave: „obeća Bog, on koji ne laže, a u svoje doba očitova riječ svoju u propovijedanju koje je meni povjereno po odredbi Spasitelja našega, Boga“ (Tit 1,2-3). Taj se nauk mora dalje predati i zato Pavao usmjerava: „i što si od mene po mnogim svjedocima čuo, to predaj vjernim ljudima koji će biti podobni i druge poučiti“ (2 Tim 2,2). Uočavamo da je on sam uzor tog kontinuiteta pa i kad trpi (usp. 2 Tim 2,8-13) i to osobito u sukobu s krivim učiteljima (usp. 2 Tim 2,14-21). Pavao je i 'praslika' vjernika prema 1 Tim 1,16: „A pomilovan sam zato da na meni prvome Isus Krist pokaže svu strpljivost i pruži primjer svima koji će povjerovati u njega za život vječni.“ Događaj pred Damaskom i ovdje ima paradigmatsko značenje. ■

Zeichen der Allmacht Gottes

Verehrte Leserinnen und Leser!

Wenn wir einen Blick auf die verrichtete Arbeit und die Zeit werfen, mit denen uns der Herr im Jahr 2009 beschenkt hat, so können wir – im Bewusstsein über die Tatsache, dass der Erfolg nicht nur von uns und unserem Einsatz abhängt, sondern von Gottes Hilfe – dem Herrn dankbar sein! Und nichtsdestoweniger ist die Gnade dort wirkungslos, wo Chaos, Streit und Unterstellung herrschen und wo nicht gearbeitet wird. Wir sollten bestrebt sein, uns durch gegenseitiges Unterstützen und Anspornen das Leben zu erleichtern. Ich denke dabei an die Worte des heiligen Paulus: „Wir müssen als die Starken die Schwäche derer tragen, die schwach sind, und dürfen nicht für uns selbst leben. Jeder von uns soll Rücksicht auf den Nächsten nehmen, um Gutes zu tun und aufzubauen. Denn auch Christus hat nicht für sich selbst gelebt“ (Röm 15, 1–3).

Wir haben uns über die Erfolge all unserer Gläubigen und ihrer Pastoralmitarbeiterinnen und -mitarbeiter gefreut. Es ist nicht notwendig, Ihnen, die Sie regelmäßig unsere Monatzeitschrift Lebendige Gemeinde lesen, erneut aufzuzählen, was wir alles im vergangenen Jahr auf gemeinschaftlicher Ebene geleistet haben: in unserem Büro der Kroatenseelsorge in Deutschland, in den Missionen und Gemeinden.

Ich hoffe, dass unser Handeln aus Liebe geschieht, zu Ehren des Herrn und begleitet vom täglichen Gebet und großem Vertrauen in Jenen, von dem alle Hilfe ausgeht. Nur diejenige Arbeit, die in Liebe getan wird und vom Gebet begleitet ist, bringt gute Früchte. Wer nur des Geldes wegen arbeitet, wird zu dessen Sklaven. Die Arbeit, die wir nicht für das Wohl unserer Mitmenschen verrichten, kann noch so zweckmäßig sein, doch in den Augen Gottes wird sie wertlos sein. Der Christ handelt in der Perspektive des „Neuschöpfens“. Der Glaube lehrt uns, dass wir ohne Gott keinen einzigen Schritt tun können und dass uns ohne seine Erlaubnis kein Haar gekrümmt werden kann. Verwirklichen sich etwa nicht auch in der heutigen Zeit die Worte Gottes?

Wir beobachten als Zeitzeugen, wie die Scheichs in Dubai hochmütig Geld für die Errichtung der weltgrößten Gebäude, der teuersten Hotels, Galerien, Sportplätze und Skipisten verschwenden und zwar dort, wo es keinen Schnee und keine günstigen Lebensbedingungen gibt. Zwanzig Millionen Euro für ein Feuerwerk zur Eröffnung eines einzigen Hotels auszugeben, grenzt an Wahnsinn. Gilt nicht jene uralte Behauptung aus dem Alten Testament auch für die zeitgenössische

die Hände des Kindes der Gottesmutter Maria, das unsere Sünden und die Sünden der Welt auf sich geladen hat. Vergessen wir nicht, dass dieser „sündige Abfall“, der gefährlicher als alle industriellen und radioaktiven Abfälle dieser Welt ist, nur durch seine Kraft beseitigt werden kann. Gott wird uns in seiner Weisheit und Allwissenheit bei der Anpassung an die klimatischen Veränderungen und bei der Findung der richtigen Lösungen helfen, um die Welt vor katastrophalen Folgen zu bewahren.

Jesu Ankunft in der Welt gibt Hoffnung, dass diese einzig und allein durch das Eingreifen Gottes gerettet werden kann. Glauben wir daran? Das Wort Gottes sagt: „Jetzt ist sie da, die Zeit der Gnade, jetzt ist er da, der Tag der Rettung“ (2 Kor 6,2). Gott bietet uns jetzt seine Rettung an! Jetzt ruft er uns zur Umkehr und zum Glauben auf, d.h. zur Vorbereitung des Weges für die Ankunft Jesu. In dem Augenblick, da wir uns Jesus öffnen, geschieht für uns „etwas Neues“ – Gott wird in uns geboren. „Er löscht unsere Vergehen und denkt nicht mehr an unsere Sünden“ (vgl. Jes 43,19 u. 25). So wächst in uns das Königreich Gottes und die Umwelt unserer Seele und unseres Geistes werden von jeglichen Sünden gereinigt.

Glauben Sie, liebe Leserinnen und Leser daran, dass das größte Zeichen der Allmacht Gottes in seinen Erniedrigungen liegt: in der Geburt, im Dienst am Menschen und an der Welt, im Leiden, im Tod am Kreuz und in der Auferstehung?

Verneigen wir uns mit Leib und Seele und frohen Herzens zusammen mit Maria und Joseph, den Hirten und den Weisen und dem gesamten Menschengeschlecht vor unserem allmächtigen König und Erlöser! Bringen wir unsere Zugehörigkeit und Dankbarkeit mit den Worten zum Ausdruck: „Würdig bist du, unser Herr und Gott, Herrlichkeit zu empfangen und Ehre und Macht. Denn du bist es, der die Welt erschaffen hat, durch deinen Willen war sie und wurde sie erschaffen“ (vgl. Offb 4, 9–11).

Möge Jesu Geburt Ihnen und der ganzen Welt zum Heil sein!

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

Stadt Dubai: „Da stieg der Herr herab, um sich Stadt und Turm anzusehen, die die Menschenkinder bauten ... Der Herr zerstreute sie von dort aus über die ganze Erde, und sie hörten auf, an der Stadt zu bauen“ (Gen 11, 5–8). Gehören wir zu jenen, die zueinander sagen: „Auf, bauen wir uns eine Stadt und einen Turm mit einer Spitze bis zum Himmel, und machen wir uns damit einen Namen“ (Gen 11, 4)? Alles das, was von Gott, seinem Willen und seinen Geboten frei sein möchte, führt ins Verderben.

Deutsche Journalisten verlangen von den verantwortlichen Politikern, dass diese zuerst das Klima und dann die Welt retten. Leider schreiben die Journalisten selten über die Folgen geistiger Verschmutzungen, die durch unsere Sünden verursacht werden. Es ist gut, dass wir uns in diesen Tagen an die Menschwerdung Gottes erinnern. Das ist der richtige Augenblick, um in das Bethlehem unserer Herzen aufzubrechen, uns vor Jenem zu verneigen, der „das Heil unseres Herrn bringt“. Unsere christliche Hoffnung ist im Glauben verwurzelt, unsere Zukunft wird nicht über unser Handeln bestimmt, sondern über Gottes Ankunft in der Welt. Legen wir unser Schicksal in

AUSTELLUNG

LEBENSGESCHICHTEN UND LEBENSRÄUME VON MIGRANTEN UND MIGRANTINNEN IN FRANKFURT

SpurenSuche

In Rahmen der interkulturellen Wochen fand vom 02.11.–22.11. im Haus am Dom in Frankfurt am Main die Biografie-Ausstellung „SpurenSuche“ statt. Die Ausstellung, die sich mit den Lebensgeschichten und Lebensträumen der Migrantinnen und Migranten in Frankfurt am Main beschäftigt, wurde am 02.11. feierlich eröffnet. Am Eröffnungstag wurden die Gäste und die anwesenden Künstlerinnen und Künstler durch Stadtdekan Michael Metzler und Caritasdirektor Hartmut Fritz begrüßt. Beide haben in ihren Reden die Bedeutung der Migranten für die hiesige Gesellschaft hervorgehoben und sich für ein positives Miteinander ausgesprochen.

Neben Spaniern, Italienern, Portugiesen, Koreanern und Marokkaner hat auch eine kroatische Gruppe ihren Beitrag für diese Ausstellung geleistet.

In einer Bild-Text-Kolleage und mit dem „Nostalgie-Koffer“ haben die Gruppenmitglieder sich mit ihrer Migrantinobiografie auseinander gesetzt und versucht die Beweggründe für das nach Deutschland-Kommen, das Bleiben, sowie das Zerrissen-Sein zwischen der alten und neuen Heimat darzustellen. Wie die anderen Teilnehmer, hatte auch die kroatische Gruppe im

Ein Teil der kroatischen Gruppe

Foto: J. Markovića/Baban

Rahmen des Begleitprogrammes ihr Werk ausführlich und eindrucksvoll vorgestellt.

Verantwortlich für diese Ausstellung sind Caritasverband Frankfurt e.V. – Fachdienste für Migration, Katholische Erwachsenenbildung – Bildungswerk Frankfurt und Stadt Frankfurt – Amt für multikulturelle Angelegenheiten.
Ivana Puljić

FOTOWETTBEWERB Zusammenleben in Deutschland

Wie leben Menschen unterschiedlicher Herkunft zusammen? Was bedeutet für sie Heimat? Um Fragen wie diese dreht sich der Fotowettbewerb „ZusammenLeben“ zu dem die Caritas in Kooperation mit Aktion Mensch im Rahmen der Gesellschafter-Initiative aufruft. Bis zum 31. März 2010 kann sich jeder beteiligen und Fotos einreichen, die die Vielfalt der Menschen und ihre Lebensweisen einfangen. Der Deutsche Caritasverband knüpft mit dem Wettbewerb an sein Perspektivenpapier „Miteinander leben“ an, in dem er

sein Integrationsverständnis beschreibt. Der Fotowettbewerb setzt bei der ersten Botschaft dieses Papiers an: „Heimat schaffen für alle“. Die Fotos können in zwei verschiedenen Kategorien eingereicht werden: „Jugendliche/junge Erwachsene bis 21 Jahren“ und „Erwachsene ab 21 Jahren“. In jeder Kategorie wird ein Gewinner durch eine Expertenjury ausgelobt. Zusätzlich gibt es in jeder Kategorie einen Publikumspreis. Preisträger in der Kategorie „Jugendliche/junge Erwachsene bis 21 Jahre“ gewinnen die Teilnah-

me an einem Fotoworkshop. Die Gewinner der Kategorie „Erwachsene ab 21 Jahren“ erhalten einen Gutschein für eine Kameraausrüstung. Die Bilder mit einem aussagekräftigen Untertitel und einem kurzen Kommentar sind per Post oder Mail bis zum 31. März 2010 an die Aktion Mensch zu schicken oder im Internet unter

<http://dieGesellschafter.de/fotowettbewerb> hoch zu laden.

Aktion Mensch, Heinemannstr. 36, 53175 Bonn; E-Mail: fotowettbewerb@dieGesellschafter.de

IZ PORKE BISKUPA HBK ZA PREDsjedničke izbore

Biranje predsjednika – odgovorna dužnost

Biskupi Hrvatske biskupske konfrenije uputili su poruku u povodu najavljenih izbora za predsjednika Republike Hrvatske kojom pozivaju katoličke vjernike da tim izborma pristupe svjesno i odgovorno, kako bi svojim glasom učinkovito pridonijeli daljnjem razvoju naše Domovine. Ujedno izražavaju nadu da će ovu poruku rado razmotriti i drugi hrvatski građani koji otvorena duha i dobre volje traže istinski boljšak društva u kojemu živimo. Biskupi ističu da biranje predsjednika države nije samo biračko pravo, nego i odgovorna građanska dužnost i ustavna mogućnost ostvarivanja demokratskih sloboda koje su u našoj Domovini stecene uz velika nastojanja i nesebične žrtve ne samo našega, nego i prijašnjih naraštaja.

U poruci biskupi potiču vjernike da između kandidata izaberu onu osobu koja svojim životom i javnim djelovanjem najviše odražava državničku mudrost i sposobnost. Biskupi ističu da je predsjednik jamstvo nacionalnoga jedinstva, sloge i skladnoga suživota svih građana i zato mora ponomo izbjegavati sve čime bi mogao stvoriti dojam da je predstavnik samo nekih građana i njihovih nazora, jer bi time zanemario cjelinu hrvatskoga bića, izrasloga na kršćanskoj baštini. Dužnost mu je, dodaju biskupi, ne samo poštivati autono-

miju i podjelu državne vlasti, nego i bdjeti da subjekti vlasti na primjeru način vrše njima povjerenu zadaču, imajući na srcu služenje drugima, načito najugroženijima.

Nadalje, u poruci biskupi ističu da je predsjednik uporišna točka za čuvanje neovisnosti Republike Hrvatske i ni jednim svojim postupkom ne smije dovesti u pitanje njezinu teritorijalnu cjelevitost, osobito davanjem ustu-

agresiji na Domovinu i o njezinoj obrani od 1991. do 1997. godine.

Osim toga, u kontekstu sadašnje hrvatske zbilje, biskupi ističu da je veoma važno da budući predsjednik Republike ne samo nedvosmisleno zaступa osudu zločina fašizma, nacizma i komunizma, nego da se – ulažući svoj autoritet i ovlasti – na osobit način založi za osvjetljavanje nedjela komunističkoga režima, kao što su to učinile zemlje članice Evropske unije, te za otklanjanje suvremenoga hrvatskoga društva od nasleđa komunističke ideologije koja se još uvijek želi prikazati u dopadljivu svjetlu, premda iz toga razdoblja naše društvo nosi nezacijsljene rane i sjeme mnogih sadašnjih po-teškoća.

„Od kandidata koji će vjernicima kao i svim građanima koji cijene vrijednosti, bitne za oblikovanje hrvatskoga nacionalnog bića, biti prihvativi za dužnost pred-

sjednika Republike očekuje se da će isticati važnost neradne nedjelje, ponajprije kao duboke kulturno-socijalne zbilje našega naroda. Isto tako, vjernici i svi građani imaju pravo očekivati da predsjednik Republike bude iznimno osjetljiv za socijalnu pravednost; da se suprotstavlja svemu što prijeći istinsko blagostanje, napredak i radost hrvatskih ljudi, od korupcije, gospodarskih malverzacija do širenja pošasti droge i drugih ovisnosti, na poseban način među djecom i mladima, ističu biskupi HBK u poruci za predsjedničke izbore

paka na račun državne suverenosti radi postizanja kratkoročnih gospodarstvenih ili drugih ciljeva. U pripremanju ulaska naše države u evropske integracije i razne oblike međunarodne suradnje, obveza je predsjednika prepoznati na koji se način treba čuvati hrvatska suverenost i prepoznatljivost njezinih vrijednosti, navode biskupi u poruci.

Polazeći s kršćanskih stajališta i nalazeći se unutar hrvatskih kulturnih okolnosti, biskupi smatraju da predstavljati i zastupati Hrvatsku nadobro njezinih građana može onaj predsjednik koji u svojoj službi poštuje i štiti kršćanska načela te načela naravnoga zakona obrane i zaštite ljudskoga života od začeća do naravne smrti, dostojanstvo braka i obitelji te slobodni izbor vjerskoga odgoja i vjeronauka u školi. Jednako tako, prema mišljenju biskupa, predsjednik Republike mora biti čovjek kojemu je stalo da društvo živi na istini o prošlosti, kako tumačenja – oslonjena na neistinu – ne bi bila izvorom novih sukobljenosti i razdora u nacionalnome tkivu. Predsjednik je, smatraju biskupi, dužan zalagati se za cjelevitu istinu o

Mons. Rajić apostolski nuncij u Kuvajtu, Bahreinu i Kataru

Papa Benedikt XVI. imenovao je mons. Petru Rajiću apostolskim nuncijem u Kuvajtu, Bahreinu i Kataru, te apostolskim predstavnikom na Arapskom poluotoku. Mons. Petar Rajić istodobno je imenovan nadbiskupom s naslovnom biskupijom Sarsenterum koja se u povijesti nalazila na području današnje Hercegovine.

IKA

Biskupi također navode da je politička aktivnost, kao skrb za opće dobro, časno i prijeko potrebno služenje u zajednici, a oni koji se bave tim zvanjem moraju se truditi sačuvati i promicati dostojanstvo i čast zvanja političara koje je često poljuljano.

IKA

MÜNCHEN

Sjećanje na vukovarsku tragediju

Veliki broj hrvatskih vjernika, u srijedu 18. studenog, na dan obilježavanja 18. godišnjice vukovarske tragedije okupio se u kapeli bl. Alojzija Stepinca na misnom slavlju za sve poginule u Vukovaru i za sve žrtve Domovinskog rata. Misu je predvodio fra Daniel Stipanović, uz koncelebraciju fra Borisa Čarića i fra Vuka Buljana, gvardijana sa mostana sv. Gabrijela i voditelja humanitarne udruge Ruke dobrote, koja se skrbi za invalide Domovinskog rata. Među okupljenima je bio i generalni konzul Vladimir Duvnjak. Fra Daniel se u propovijedi osvrnuo na trenutke kada je cijeli hrvatski narod strepio i s krunicom u ruci molio za snagu dobra protiv zla koje se srčilo na hrvatski narod. **ika**

FRANKFURT NA MAJNI

Susret delegata i veleposlanika

Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić primio je u petak 4. prosinca veleposlanika R. Hrvatske iz Berlina dr. Mira Kovača u Hrvatskome dušobrižničkom uredu u Frankfurtu na Majni. Susretu je bio nazočan i generalni konzul iz Frankfurta Petar Uzorinac, voditelj Hrvatske katoličke misije Frankfurt fra Petar Klapež i pastoralni referent dr. Adolf Polegubić. Tijekom susreta istaknuta je potreba učinkovitije suradnje između Republike Hrvatske preko njezinih diplomatsko-konzularih predstavništava u Njemačkoj na čelu s Veleposlanstvom u Berlinu te domovinske Crkve preko Hrvatskoga dušobrižničkog urteda u Frankfurtu na Majni.

A.P.

GIESSEN Predavanje o kardinalu Kuhariću

Unedjelju 6. prosinca u prostorijama Hrvatske katoličke misije Giessen glavni urednik mjeseca Hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj Živa zajednica dr. Adolf Polegubić održao je predavanje o životu i djelu kardinala Franje Kuharića. Sve je na početku pozdravio stalni đakon Mato Valjan, a potom je dr. Polegubić kazao kako je kardinal Franjo Kuharić bio čovjek vjere i nade, koji je u teškim vremenima bio predvodnik Crkve u Hrvata. U predavanju po praćenom prezentacijom, predavač je podsjetio na kardinalovu duhovnu veličinu, ali i domoljubnost koji je na čelo domovinske Crkve došao u teškim vremenima 1970. godine. „Kardinal Kuharić dočekao ostvarenje svoja tri stožerna cilja: stvaranje i proglašenje hrvatske neovisnosti, proglašenje blaženim kardinala Alojzija Stepinca te posjet pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj.“ Iznio je važnije podatke iz

kardinalove biografije, poglavito podsjetivši kako je kardinal Kuharić kao zagrebački nadbiskup utemeljio čak 60 novih župa i to osobito u gradovima. „Bio je duša višegodišnje crkvene proslave Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata, a posebno je njegovao veliku ljubav prema hrvatskim iseljenicima koje je obilazio po svim državama i kontinentima, o čemu svjedoči i pet objavljenih knjiga koje je uradio mons. Vladimir Stanković o kardinalu Kuhariću u hrvatskom iseljeni-

štvu: u Australiji i Novom Zelandu, Južnoj Africi, Južnoj Americi, Sjevernoj Americi i Zapadnoj Europi. Dr. Polegubić je ujedno podsjetio kako je u vrijeme dok je kardinal Kuharić bio predsjednik tadašnje Biskupske konferencije u hrvatskom iseljeništvu uteviljeno 110 hrvatskih katoličkih misija te je s njegovim potpisom više od 150 svećenika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine upućeno u inozemstvo, kako bi pastoralno skrbili za Hrvate katolike u svijetu.

KREFELD/MÖNCHENGLADBACH

Novi voditelj misije

U nedjelju 23. rujna Hrvatska katolička misija Krefeld/Mönchengladbach oprostila se od svoga dosadašnjeg voditelja fra Mate Martića, koji ju je vodio 21 godinu. Toga dana slavljenje su tri sv. mise na kojima se fra Mati oprostio od vjernika i predstavio im novog voditelja misije fra Šimu Grgića. Na misi u Nettetal-Lobberichu vjernici su zahvalili fra Mati na njegovu trudu i predali mu mali dar. U Krefeldu je misu predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Nemačkoj fra Josip Bebić u koncelebraciji s njemačkim župnikom vlč. Norbertom Luchtom, dosadašnjim voditeljem misije fra Matom Martićem i novim voditeljem fra Šimom Grgićem.

U propovijedi u Krefeldu i u Mönchengladbachu fra Josip Bebić je govorio o ulozi svećenika u Crkvi i zahvalio je fra Mati za sve što je učinio za tu zajednicu u proteklih 21 godina. Na kraju svete mise u Krefeldu fra Mati je najprije zahvalio njemački župnik vlč. Norbert Lucht za suradnju i razumijevanje, za pomoć koju su Hrvati pružali kada je bilo potrebno, za zajedničko slavljenje sv.

O. Martić, o. Grgić, delegat o. Bebić i pastoralni suradnik Perleta s dječjim zborom i ministrami

misa i predao mu prigodni dar. Zatim se o. Bebić još jednom zahvalio fra Mati i uručio mu uime Hrvatskoga dušobrižničkog ureda prigodni dar. Na kraju, uime vjernika fra Mati se uz riječi zahvale obratio pastoralni suradnik Jozo Perleta. Uime zajednice u Krefeldu je gospoda Tereza Zec predala prigodni dar, a Anja Perleta i Gabriela Zec predale su cvijeće dosadašnjem i budućem voditelju. Za vrijeme svete mise u Krefeldu i u Mönchengladbachu pjevao je dječji zbor. Sv. misa se slavila u Mönchengladbachu toga dana u popodnevnim sa-

timi. Zvonko Bilić predao je fra Mati dar uime tog dijela zajednice, a Jeljana Lasić i Laura Milardović cvijeće fra Mati i fra Šimi. Nakon sv. mise u prostorijama Caritasa pripremljen je domjenak za sve vjernike. Večer prije, 12. rujna, u prostorijama župe sv. Elizabete u Krefeldu taj dio zajednice organizirao je oproštajnu večer za fra Matu Martića.

Fra Šimo Grgić je rođen 17. kolovoza 1977. u Donjem Svilaju, Bosanska Posavina. Radio je tri godine kao tajnik provincijala, a tri godine kao tajnik provincije Bosne Srebrene. J.P.

BERLIN Treća dodjela nagrada „Franjo Basić”

Njemačko-hrvatsko društvo sa sjedištem u Bonnu je po treći put za redom dodijelilo nagradu Franjo Basić. Ovoga puta nagrada je dodijeljena u utorak 1. prosinca u Berlinu. Do sada je ova nagrada završila u rukama dr. Zorana Jašića i Hartmuta Koschyka, potom prošle godine bila

predana Mati Arloviću i Georgu Pfannenstainu. Ove godine je dodijeljena hrvatskom ministru za kulturu, Boži Biškupiću i Christianu Schmidtu, državnom tajniku njemačkog Ministarstva obrane. Nagrade je uručio Daniel Glunčić, predsjednik Njemačko-hrvatskog društva e.V. Bonn.

Nagrada Franjo Basić, utemeljena je prije tri godine. Nosi ime prema dominikanskom svećeniku Franji Basiću koji je djelovao u njemačkoj župi svetog Ivana Krstitelja u Bonnu.

Za ovogodišnje predaje Nagrade Franjo Basić, upriličene u Zastupništvu Bayerna u Berlinu, nazočnima se ponajprije kratko obratio dr. Miro Kovač, veleposlanik RH u Njemačkoj, potom počasni predsjednik Njemačko-Hrvatskog društva Bonn Hartmut Koschy, a na kraju i predsjednik Društva Daniel Glunčić koji je zahvaljujući na velikom angažmanu, zalaganju i razvijanju njemačko-hrvatskih odnosa, nagradu Franjo Basić, predao Boži Biškupiću i Christianu Schmidtu.

Prigodnim govorima su se na naggiadi zahvalila obojica nagrađenih. Tijekom večeri uzvanike i posjetitelje je ugodno iznenadio glazbeni dio koji je izmamio veliki pljesak. Naime, iz Hrvatske je za ovu prigodu doputovala Klapa hrvatske ratne mornarice, Sveti Juraj te upotpunila lijep ugodaj cijelog događaja.

Sonja Breljak

LUDWIGSBURG Došašće s Majkom Božjom Bistričkom

Na prvu nedjelju došašća 29. studenoga u Hrvatskoj katoličkoj zajednici (HKZ) sv. Petra i Pavla u Ludwigsburgu gostovao je crkveni zbor „Tomislav“ iz župe i nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke iz Marije Bistrice. Sa zborom je došao dekan i župnik svetišta vlč. Zlatko Koren, te časne sestre, orguljašica Slavica Sente i ravnateljica zbara Tihomira Sente. Dan prije, u pratinji Zvonka Mahmeta, voditelja folklorne skupine „Branimir“ pri Hrvatskoj katoličkoj zajednici sv. Petra i Pavla u Ludwigsburgu, razgledavali su barokni grad Ludwigsburg i adventski sajam smješten između evangeličke i katoličke crkve na Marktplatzu. U Bischof Sproll Haus pogledali su izložbu Crtačke škole djece Hrvatske katoličke zajednice sv. Petra i Pavla, koja je također bila prikazana prigodom 40. obljetnice HKM Ludwigsburg u Forumu. Gosti su dobili brošuru Crtačke škole tiskanu u povodu spomenute obljetnice.

Nedjeljnu misu u crkvi Presvetoga Trojstva predvodio je i propovijedao vlč. Zlatko Koren. S njim je suslavio

fra Jozo Župić, župnik hrvatskih katoličkih zajednica Ludwigsburg, Bietigheim-Bissingen, Vaihingen-Enz, Kornthal i Illingen. Za vrijeme sv. mise pjevalo je mješoviti crkveni zbor „Tomislav“. Nakon tumačenja Božje riječi, vlč. Zlatko progovorio je nekoliko riječi o zavjetnom kipu Majke Božje Bistričke koji datira s kraja XV. stoljeća, a pripada nizu crnih Madona, premda je pri restauraciji otkriveno da njezina tamna boja nije izvorna. Kasnogotički drveni kip Bistričke Bogorodičice rad je pučkog majstora. Izražajna

moć kipa nije toliko u umjetničkom oblikovanju, koliko u samome vjerskom i nacionalnom značenju.

Repliku drvenoga kipa župnik je darovao zajednici u Ludwigsburgu. Na kraju mise crkveni zbor „Tomislav“ otpjevao je splet marijanskih pjesama. Vjernicima je podijeljen promidžbeni materijal iz svetišta Majke Božje Bistričke i knjižica kardinala Josipa Bozanića „Svjedočanstvo istine“. Dupkom puna crkva pljeskom je ispratila drage goste.

Jozo Župić

FRANKFURT Nikolinjsko-božićna proslava

Usubotu 5. prosinca u gradskoj dvorani Bergen-Enkheim Hrvatska katolička župa Frankfurt organizirala je nikolinjsku i božićnu proslavu. Sve prisutne uime organizatora na početku programa pozdravio je voditelj hrvatske katoličke župe fra Petar Klapež. Fra Petar je uputio riječ zahvale svima koji su na bilo koji način pridonijeli organizaciji i pripremi te proslave. Pozdravnu riječ prisutnima je uputio i ge-

neralni konzul u Frankfurtu Petar Uzarinac. Priedbi je također nazocio fra Josip Bebić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. U bogatom programu nastupio je misijski zbor djece i mlađih pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović. Oni su izveli glazbeno-dramski igrokaz „Sretan Božić svima“. Veliki, srednji i mali folklor, kojeg već deset godina uspješno vode Marijana Lubina i Silvija Bosnić, otplesali su Ba-

ranjsko kolo, splet plesova diljem Hrvatske i kolo iz Zagorja. Svi članovi folklora su se pjesmom, cvijećem i prigodnim darom zahvalili svojim voditeljicama na požrtvovanom radu i poželjeli da još dugo ostanu uz njih. U nastavku programa nastupio je zbor mlađih „Bijeli san“ iz župe Svetе Obitelji iz Zagreba. Zbor je izveo tri božićne pjesme, a sutradan su uveličali misno slavlje u frankfurtskoj katedrali sv. Bartolomeja koje je predvodio njihov župnik vlč. Vlješlav Mešić, koji je zajedno s mlađima doputovao iz Zagreba. Prije samog kraja prvog dijela programa djecu je razveselio sv. Nikola podijelivši im prigodne darove. Djeca su sv. Nikolu ugodno iznenadila odgovorima na njegova pitanja. U drugom dijelu programa nastupio je glazbeni sastav „Melodi“ iz Ulma, koji su prisutne pjesmom i glazbom zabavljali do kasno u noć. Zahvaljujući brojnim sponzorima bila je pripremljena i bogata tombola. Vrijedne domaćice su pripremile kolače i druge slastice, a čisti prihod namijenjen je siromašnoj djeci u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Kroz program je ugodno i duhovito vodio fra Ivica Erceg.

Ivana Puljić

OFFENBACH NA MAJNI O. Vučemilo – novi voditelj misije

Unedjelju 6. prosinca na misnom slavlju u crkvi sv. Josipa u Offenbachu u službu novog voditelja misije uveden je fra Petar Vučemilo, dok se dosadašnji voditelj misije fra Mladen Marić oprostio od zajednice.

Svečano misno slavlje u punojoj crkvi predvodio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić u zajedništvu s dekanom grada Offenbacha njemačkim župnikom Michaelom Kunzeom, voditeljem Talijanske katoličke misije u Offenbachu zamjenikom dekana vlč. Paolom Manfređiem, župnikom njemačke župe sv. Konrada u Offenbachu dr. vlč. Petrom Čalićem, o. Vučemilom i o. Marićem. Misnom slavlju pribivao je i referent dušobrižništva katolika drugih materninskih jezika u biskupiji Mainz Bernd Krämer. Dekan Kunce je pročitao dekret generalnog vikara biskupije Mainz prelata Dietmara Giebelmanna o izvođenju o. Marića iz službe, a potom i dekret biskupa Mainza kardina-

la Karla Lehmana o uvođenju u službu o. Vučemila. Propovijedao je delegat o. Bebić koji je potaknuo vjernike na adventsku budnost i kršćansku revnost. Fra Petar Vučemilo, član Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, rođen je 15. lipnja 1947. u Lučanima kod Sinja. Svečane redovničke zavjete položio je u Makarskoj 8. prosinca 1970. Za

svećenika je zaređen 30. lipnja 1973. u Sinju. Dosad je pastoralno djelovao u Vrlici, Sinju, Esslingenu, Düsseldoru, Ludwigsvburgu, Mainzu, Frankfurtu i Turjacima.

Uime misijskog vijeća o. Mariću je zahvalila Anka Svetić za sve što je tijekom tri godine učinio za tu zajednicu, a o. Vučemilu je uputila riječi dobrodošlice. **Tekst i snimka: A. Polegubić**

STUTTGART-BAD CANNSTATT Proslava zaštitnika zajednice

Uprigodi proslave blagdana sv. Nikole Tavelića, kojeg su vjernici Hrvatske katoličke zajednice u Bad Cannstattu izabrali za svoga nebeskog zaštitnika, ove godine organizirana je i duhovna obnova. Predvoditelj je bio dr. fra Toni Vučković, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu. Na duhovnu obnovu se okupilo oko 400 vjernika Bad Cannstatta, Stuttgarta, Feuerbacha i okolnih katoličkih zajednica.

Duhovna obnova je počela u petak 13. studenoga u novim prostorijama Hrvatske katoličke zajednice Bad Cannstatt koje su sad preseljene na novu adresu u Wangen. Fra Toni je svojim nadahnutim razmatranjem vjernike uvodio u dubinu razumijevanja riječi Božje, značenja duhovne obnove, na sve njezine prednosti, ali i opasnosti. Nakon uvodnog razmatranja, duhovna obnova u petak je nastavljena u crkvi st. Christophorusa u Wangenu i klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramenton. U subotu, duhovna obnova se nastavila jutarnjim i poslijepodnevnim razmatranjem. Večernjom sv. misom proslavljen je blagdan sv. Nikole Tavelića, zaštitnika Hrvatske katoličke zajednice u Bad Cannstattu. Fra Toni je u prigodnoj propovijedi

vjernicima približio sv. Nikolu, koji je sa svojom subraćom odvažno svjedočio svoju vjeru pred onima koji nisu imali jednako mišljenje. Svjedočiti vjeru nije samo pokazivati se pred onima koji su tvoji istomišljenici nego ostati postojan i u onim situacijama kad se treba svjedočiti ono u što vjerujem. Za vrijeme sv. mise voditelj Hrvatske katoličke zajednice sv. Nikola Tavelić fra Jure Zebić blagoslovio je novu sliku sv. Nikole Tavelića, rad mladog likovnog umjetnika Đanija Martinića iz Supetra na Braču. Nakon mise se zajednica ponovo okupila na molitvu pred Pres-

vetim Oltarskim Sakramenton. Na kraju drugog dana duhovne obnove svi sudionici su se zadržali na prigodnom domjenku pripremljenom u prigodi proslave blagdana zaštitnika zajednice. Prije molitve blagoslova jela, fra Jure je zahvalio svim domaćicama koje su pripremile jelo i kolače za domjenak. Treći dan duhovne obnove završio je sv. misama u crkvama u Mönchfeldu, Bad Cannstattu i Feuerbachu, gdje se redovito vjernici Hrvatskih katoličkih zajednica okupljaju na nedjeljno misno bogoslužje.

Fra Josip Repeša

SINDELFINGEN

Radost Nikolinjskog slavlja

Opet sveti Niko dobroj djeci ide, pjevala su djece Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen svome sv. Nikoli, koji ih je i ove godine došao razveseliti slatkim darovima, u subotu 5. prosinca. Svečano slavlje povodom blagdana sv. Nikole prostorijama zajednice pokraj crkve, a u organizaciji voditelja misije fra Marinka Vukmana, časnih sestara Bogoljube i Bernardete te aktivnih članova misije, uveličalo je mnoštvo djece sa svojim roditeljima, baka, dјedovima, prijateljima. „Tijekom godine slavimo mnoga slavlja. Sva su ona nezaboravna, svečana, radosna, ali ovo današnje Nikolinjsko slavlje posebno je radosno i svečano. Ono je jedno od najljepših slavlja jer je u znaku naše dječice, naše budućnosti, naše radosti“, istaknuo je fra Marinko u svom pozdravnom govoru.

Ivana Livač

REUTLINGEN

Proslavljen sv. Nikola Tavelić

Od 12. do 15. studenoga Hrvatska katolička zajednica u Metzingenu proslavila je svoga nebeskog

zaštitnika, sv. Nikolu Tavelića, prvog hrvatskoga proglašenog sveca. Dužnovnu obnovu u dvorani crkve sv. Bo-

nifacija predvodio je vlč. dr. Ante Komadina o temi „Ljubav je dobrostiva“. Uz voditelja obnove bili su i voditelj zajednice vlč. Ivica Komadina i dušobrižnik vlč. Marko Šutalo. Bilo je riječi o životu i djelu sv. Nikole Tavelića. U nedjelju 15. studenoga vlč. dr. Ante Komadina predvodio je mise u Reutlingen, Metzingenu i Tübingenu, a pjevao je zbor zajednice pod ravnateljem pastoralne suradnice s. Mirjam Laco i poznata kantautorica Marijana Zovko. Nakon mise u Metzingenu u dvorani pokraj crkve prireden je domjenak.

Ante Kekez

KOBLENZ

Dolazak sv. Nikole

Iove je godine Hrvatska katolička misija Koblenz, koju vodi vlč. Stjepan Zadravec, organizirala svečano slavlje u povodu blagdana sv. Nikole. Nakon sv. mise dvorana je bila puna djece, roditelja, baka i dјedova i mnogih vjernika. Djeca su dolazak sv. Nikole dočekala pjesmom, a on im je podjelio prigodne darove. Nakon programa i zajedničke molitve slijedio je zajednički ručak. Vlč. Stjepan je organizirao tombolu, a sva zarada namijenjena je u humanitarne svrhe. Glavna je nagrada bila putovanje u Rim, a dobio ju je Ante Svetić.

J. Vranković

REUTLINGEN

Humanitarana akcija

Unedjelju 25. listopada u sve tri hrvatske katoličke zajednice: Reutlingen, Metzingen i Tübingen misno slavlje predvodio je vlč. Slavniša Stavnjak, župnik župe Deževice kod Sarajeva. U koncelebraciji je bio voditelj zajednica vlč. Ivica Komadina i dušobrižnik vlč. Marko Šutalo. Župa Deževice nalazi se kod Sarajeva. Za vrijeme Domovinskog rata crkva je potpuno uništena, a na tom mjestu podiže se nova, za koju su potrebna velika financijska sredstva. Vjernici hrvatskih katoličkih zajednica Reutlingena, Metzingena i Tübingena te su nedjelje prikupili 3900 eura za spomenuto crkvu.

Ante Kekez

Bogatstvo evandeoskih dubina

Fra Franjo Troglić, „Bogatstvo dubina”, Nagovori za godinu C, Hrvatska katolička misija Aachen - Franjevački samostan Fojnica i FMC Svjetlo riječi - Sarajevo, Aachen-Fojnica-Sarajevo, 2009., 220. str.

Kao i dvije prehodne knjige („Na kvalovima života“ – Nagovori za godinu A i „U traganju za biserima“ - propovijedi za godinu B), tako i oву treću knjigu (za godinu C) voditelj Hrvatske katoličke misije Aachen fra Franjo Troglić objavljuje prigodom jubileja: 60 godina života i 35 godina svećeništva.

Nagovori u knjizi su podijeljeni u cjeline: Vrijeme došašća, Božićno vrijeme, Korzimeni vrijeme, Uskrsno vrijeme i Vrijeme kroz godinu. Nagovori su pisani jednostavno. Misaone cjeline su katke i jezgrovite. Nagovori su protkani jednostavnim životnim primjerima s jasnom porukom kako na kraju uvijek Bog pobjedjuje te kako se isplati u njemu imati oslonac i zaštitu.

U svojim propovijedima, napisanim jednostavnim i razumljivim stilom i rječnikom, autor se potudio pribljiti nedjeljnu Božju riječ slušateljima.

ma, tako da ona nađe odjeka u srcu vjernika i da u njemu, kao posijeno sjeme, klijia raste i donosi plod preobrazbe svakodnevnog života”, istaknuo je u recenziji dr. Mato Drilo.

Drugi recenzent Jakov Dujmić na tragu toga ističe kako fra Franjo govori tiho i nemametljivo, ali čvrsto i uvjerljivo. „Govor je lagan i razborit, u kojem stanke imaju svoje značenje. Dvije su činjenice razlog za uspjeh fra Franjinih propovijedi: prvo - Božja riječ je neiscrpana, i drugo: fra Franjo ozbiljno i odgovorno pristupa pripremanju svojih propovijedi, dakle tumačenju te neiscrpane riječi. S istom odgovornošću fra Franjo je te svoje propovijedi pretočio u pisanoj formi, u knjigu ‘Bogatstvo dubina’!”

„Riječi vjere – riječi života žele nam pomoći ojačati vjeru u dobrog Boga i svakog dana iz vjere živjeti. Mnoge tekstove sam nanovo napisao

FRA FRANJO TROGLIĆ

Bogatstvo dubina

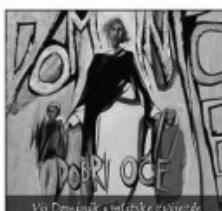

Nagovori za godinu C

ili preuređio. Nastojao sam da nagovori – razmišljanja budu univerzalna i prihvatljiva za svakog vjernika i za svako vrijeme, a propovijednik, govornik ili čitatelj će ih primijeniti za svoje vrijeme i za svoju situaciju”, zaključuje autor u predgovoru knjige, koja može biti od praktične i duhovne pomoći ne samo pastoranim djelatnicima, već i vjernicima.

Adolf Pogrebnić

Novi nosač zvuka VIS Dominika i splitskih zvijezda

Dominikanska naklada Istina objavila je novi nosač zvuka „Dominice, dobri oče“. Na nosaču zvuka predstavljeno je 11 pjesama, plod suradnje Vokalno instrumentalnog sastava „Dominik“ iz Splita i eminentnih splitskih glazbenika. Pjesmu „Hvala“ izvodi Oliver Dragojević, „Dominice, dobri oče“ Dražen Žečić, „Mati“ Meri Cetinić, „Ugasivi svjetlo“, Giuliano, „Vidim Te“ Zorica Kondža, „Kriste, o Kriste“ skupina Viva, „Ispovijed“ Dalmatino, „U ime Boga“ Doris Dragović, „Sudbina“ Marijan

Ban, dok VIS Dominik izvodi „Pusti suzu“ i „Povedi me, Bože“. Producent i urednik nosača zvuka je Jozo Čirko. VIS Dominik pjeva već 40 godina, stoga je ovaj album nastao kao mali prilog i velika zahvala Bogu, sv. Dominiku i svim glazbenicima koji su prošli kroz ovaj sastav. VIS „Dominik“ novi je CD predstavio za nedavnog gostovanja i nastupa u Hrvatskoj katoličkoj misiji Hamburg u povodu 40. obljetnice utemeljenja pastoralnog djelovanja dominikanaca na sjeveru Njemačke. IKA

Za nastupa VIS „Dominika“ iz Splita na proslavi 40. obljetnice HKM Hamburg

ISPRAVAK

U Živoj zajednici br. 11/2009. na str. 15 došlo je do pogreške. U srednjem stupcu u šestom i sedmom redu odozdo pogrešno je stavljeno da je fra Ivica Studenović ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Visokom.

OBAVIJEŠT

Od 18. listopada za sve hrvatske katoličke zajednice na području Esslingena (Filderstadt, Esslingen, Nürtingen i Kirchheim) u funkciji je nova župna E-mail adresa: hkz-es@arcor.de

NOVA ADRESA

Hrvatska katolička zajednica Stuttgart-Bad Cannstatt nalazi se na novoj adresi. Adresa glasi:

Hrvatska katol. zajednica
Stuttgart Bad-Cannstatt
Salacher Strasse 33
70327 Stuttgart-Wangen

Napisala i priredila: Željka Čolić

J. Mahler

Dragi mladi čitatelji!

Unadi da ćete provesti lijepo adventsko vrijeme i uživati u obiteljskom ozračju i zajedništvu, želimo vam sretni i blagoslovjen Božić, te puno zdravlja i radosti u novoj 2010. godini!

Zanimljiva pričovijest

Poseban božićni dar

Klara voli predbožićno vrijeme. Sve je u nekom posebnom svjetlu. Svugdje svjetlucaju okičeni prozori, a trgovачki centri su prelijepo dekorirani. Božić se osjeti u zraku. S prvim adventom za Klaru nastaje izvanredno stanje. Sa stavljanjem svjetiljki i adventskim vijencem dolazi nekakav neopisiv unutarnji osjećaj, koji ne može točno objasnit. Nije to samo osjećaj iščekivanja, nego uzbuđenost i napetost istodobno i još jedan poseban nedefinirani osjećaj. Unatoč tih očitih vanjskih znakova, čudi se kako ljudi i dalje juče, sad posebno još i brže, neprimjećujući te simbole dočeka. Klara također mora priznati da se i njeni dani isto tako nastavljaju u običnom svakodnevnom tijeku. Ipak je prosinac pun posebnosti. Sa sv. Nikolom, kojeg je nestručljivo čekala i koji je podario željenim darovima, taj je poseban osjećaj nije napustio. Dapače, čak se pojačao. Nakon drugog adventa nestručljivo ispriča mami: „Mama, znam da ima još dosta do Božića, ali stalno čekam da se nešto posebno dogodi, ali ne vidim ništa osim svjetiljki i priprema.“ „A, što bi ti da se dogodi?“, upita mama. Klara uzdahnu: „Ne znam, ali ti uvijek kazeš da nam Isus šalje svoje znakove, a sad bi ti znakovi morali biti posebni.“ „Božić nam donosi ljubav i mir. Svake godine nas Isus slavljenjem njegovog rođenja podsjeća na novi početak te medusobne ljubavi. To ti je to posebno“, objasni mama. Klara uzdahne glasno: „Uh, pa to je uvijek isto. Pa, već nam je prošle godine donio taj dar, pa ja to znam.“ „Ljudi su zaboravni, uvijek ih treba podsjećati, a Božić je baš pravo vrijeme za to da barem sad malo zastanu i pomisle na svoje bližnje. Nešto drugo od toga ne može biti važnije“, uzvratni mama sa smješkom i nastavi: „Ne očekivaj neke druge znakove. Isus uvijek šalje znakove, samo moraš bolje gledati. Ljubav i mir su najvažniji.“ Klara se uozbilji. Pomalo se zasrami, jer je očekivala

nešto veliko, nešto posebno, neko čudo. Pa, Isus je tako moćan i velik. On to može, pomisli. Zašto ne pošalje neke posebne znakove? upita se, ne primjećujući da je rekla to glasno. „Jer su unutarnje vrijednosti važnije od onih vanjskih“, reče mama i zagrlj Klaru. Klara više nije ništa rekla, niti je pitala, pomirila se s tim da se neće dogoditi ništa senzacionalno. Dani su prolazili. Klara je ipak potajno imala osjećaj i nadu da će Isus poslati nešto posebno svim ljudima.

Češće bi pogledala u nebo u potrazi za makar posebnom zvijezdom, ali nije mogla ništa drugo vidjeti osim tamnih oblaka. Očekivala je neki znak s neba. Nebo je ostalo isto, mračno i tmurno. Nebo kao da se sasvim zatvorilo i sasvim zanijemilo. Vrijeme je prolazilo, a dani su postajali sve tmurniji i hladniji. Na sam Badnjak jutro je bilo posebno sivo i mračno. U

jednom trenutku kao da se nebo otvorilo i počelo se rasvetljavati. Oblaci su dobili nježno-plavu boju i sasvim polako i neprimjetno je počeo padati snijeg. Polako, ali sve jače. Klara je zastala pred prozorom i gledala zadivljeno pahuljice, koje su se tiho spuštale, i u predivno plavetnilo neba. Sve je blistalo u bijeloj površini uz tračak sunčevih zraka. „Mama, mama“, zvala je uzbudeno Klara, „vidi kako se sve odjedanput bijeli i kako je divno vani, a još maloprije je dan grozno izgledao. To nam je Isus poslao! Jesam ti rekla da će se dogoditi nešto posebno! Ovo ne može biti slučajno. Pogledaj kako se nebo veseli i šalje ljudima svoj pozdrav. To Isus pozdravlja sve ljudе na svijetu i šalje im svoje svjetlo da ga ne zaborave!“ Klara zagrlj mamu i sva sretna reče: „Vidiš mama, cijelo vrijeme sam čekala i Isus me je čuo. Poslao nam je danas svoje svjetlo. Isus nas uvijek želi razveseliti! Isus je naš najveći dar, koji možemo dobiti, jer nam daje životnu nadu i svjetlo!“

Kako slaviti Božić?

Nema istinske proslave Božića bez unutarnje duhovne i vjerske priprave.

Bliži se radosna i otajstvena svetkovina Božića te praznična Nova godina. I jedan i drugi blagdan su prilika za slavlje. Dok kršćani slave Božić u vjerskom ozračju i sabrano, Nova godina se veselo pa i razuzdano „praznuje“. Općenito je poznato i prirodno da posebice mladi vole slaviti, feštati, partijati, „chillen“. Oni to dakako čine na svoj mladalački način. Preporuke od starijih ili recepte odozgor ne podnose. Noć je bila i ostala vrijeme slavlja. Današnji mladi, ako su punoljetni i ako poštuju zakon o mladima, kao što se to čini u uređenim zapadnoeuropskim društima, izlaze vani tek u noć odnosno oko ponoći. Time su donekle slični prvim kršćanima.

Zornice

Zanimljivo je da su najstarije kršćanske svetkovine također slavljene u noći. Za to su postojali praktični razlozi. U ondašnjem Rimskom carstvu nije bilo neradnoga dana poput naše nedjelje (sama riječ kazuje da se tim danom ne djeluje, ne radi!). Kršćanima su tako za njihova slavlja bila na raspolaganju noć ili rano jutro, zora.

U ovom liturgijskom vremenu došašća (adventa, dolaska Gospodnjeg) slave se u mnogim crkvama u domovini i svijetu rane mise, zornice. U brojnim našim domovinskim župama zornice su posjećenije nego nedjeljne mise. Starijima su te mise još u životu sjećanju. Trebalo je rano ustati te po snijegu i studeni pješačiti u crkvu. U domovinskim crkvama nije bilo grijanja, kao što ga uglavnom nema ni danas. Ništa ipak nije smetalo niti smeta ljubitelje adventskih zornica. To je lijepa duhovna pa i tjelesna priprava za duhovnu i istinski kršćansku proslavu svetkovine Božića. Za starokršćansku proslavu Božića bili su svakako važni i simbolički i liturgijski razlozi. Dan i noć, svjetlo i tama, označuju dobro i зло. Na Božić slavimo da utjelovljeni Sin Božji, da Isus Krist, koji je postao čovjekom, dolazi kao svjetlo u tamni svijet. Kako nitko nije zabilježio istinski dan Isusova rođenja (što također znakovito govori o tihom dolasku Sina Božjega među ljudelj) za kršćane 4. stoljeća je bilo logično da

Isusovo rođenje slave na dan zimskoga suncostaja (solsticija), kada su poganski Rimljani slavili praznik nepobjedivoga sunca. Kršćani su time htjeli

njemačkih crkava u vašem gradu ili u nekom od hodočasničkih mesta, koje su poznate kao mesta za ispunjavanje i za razgovor o vjeri, Bogu i svjetu. Vidjet ćete da je to posve drugačija ispunjavanje od one brze, tradicionalne i kampanjske. Ona je osobna, tiha, produhovljena, istinska proslava sakramenta pomirenja odnosno ispunjavanja.

Božić u domovini ili domovinski Božić u inozemstvu

Trend je očit u posljednjih nekoliko godina. Sve manje naših radnika, umirovljenika i iseljenika putuje u domovinu proslaviti božićne i novogodišnje blagdane. Razlozi za to su zima, dalek put i promjenjene radne, obiteljske pa i finansijske okolnosti. Često se čak putuje u suprotnom smjeru: umirovljeni roditelji dolaze proslaviti Božić i Novu godinu u Njemačku sa svojom djecom i unucima. Ovom prigodom bih ipak našim mladima preporučio doživljaj i proslavu Božića u domovini, u rodnoj župi djedova ili roditelja bilo u Hrvatskoj bilo u Bosni i Hercegovini. I za takvu proslavu Božića valja se pripraviti i tjelesno i duhovno. Ništa nećete imati od Božića ako ga provedete samo na partijanu u nekoj od brojnih folkoteka, koje su nažalost prepravile sve naše krajeve. Baš zato što dolazite iz Europe, pokušajte u domovini – pa i ovdje – drugačije proslaviti Božić. Nemojte dolje glumiti menekenke ili manekene i govoriti isključivo njemački. Progovorite i hrvatski. Pomozite svojim stariim djedovima, bakama ili roditeljima. Darujte im svoje vrijeme i budite im na raspolaganju. Razgovarajte s njima. Neka vam ispričaju drevne božićne i druge običaje i tradicije. Pitajte ih. Uljepšat ćete i svoj i njihov Božić. Spontano posjetite bolnicu i prvom bolesniku čestitajte Božić. Siromašnima ili izbjeglicama, osobito djeci i mladima, darujte kakav dar ili udjelite koji euro.

Bit će to i za vas i za njih istinski božićni dar, božićno svjetlo, makar i u osamljenoj kući na kraju sela ili grada. U jednoj takvoj kući ili pećini radio se i Isus, svjetlo svijeta i put u život.

T.G.

Blaženka Salavarda, „Rodjenje Isusovo“, 1996.

pokazati, da je Krist, sunce pravde, kao istinsko svjetlo došao na svijet.

Kako dakle slaviti Božić?

Možda i onako kako je naprijed opisano. Mladim čitateljima predlažem da se ponajprije priprave za slavljenje Božića, i to češćim odlaskom u crkvu, osobnim čitanjem Biblije odnosno drugoga duhovnoga i vjerskoga štiva. Treba dakako posjetiti i Weihnachstmarkt s prijateljima, kupiti darove za obitelj i prijatelje, ali na to se ne bi trebalo potrošiti sve četiri adventska tjedna. Nema istinske proslave Božića bez unutarnje duhovne i vjerske priprave. Na nju spada i za većinu hrvatskih katolika gotovo obvezatna (pred)božićna ispunjavanje odnosno sakrament pomirenja s Bogom. Masovna kampanjska ispunjavanje, kako se prakticira kod nas, kako u domovini tako i u inozemstvu, je tradicionalno dobra stvar i organizacijski izazov za svećenike. Ako se međutim želite istinski ispunjediti, ako u sakramentu pomirenja želite susresti Božića koji nas voli i koji nam opravičava, tada već u adventu zakažite poseban termin sa svećenikom, te uzmite dovoljno vremena za razgovor i ispunjavanje. Možete to učiniti i u jednoj od

Mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski

Roden je 19. siječnja 1944. godine u Vukovaru, od oca Vladimira i majke Barice rođene Šimečki. Roditelji su mu ranije živjeli u Krašiću, a u Vukovar su doselili zbog očeva namještenja u državnoj službi. U svibnju 1945. otac mu je nestao, vje-

rojatno je ubijen od komunista kao i mnogi drugi u to vrijeme u Vukovaru. Odmah potom s majkom se vratio u Krašić.

Osmogodišnje školovanje završio je u Krašiću u vrijeme dok je тамо kao zatočenik boravio zagrebački nadbiskup i kardinal, blaženi Alojije Stepinac. Godine 1959. otišao je u Nadbiskupsko dječačko sjemenište na Šalati u Zagrebu, gdje je maturirao 1963. godine. Studij teologije završio je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

Za svećenika Zagrebačke nadbiskupije zareden je 16. studenog 1969. godine. Vršio je sljedeće službe: od 1970. do 1972. bio je župnik vikar u Koprivnici; od 1972. do 1980. župnik u Ozlju odakle je upravljao župom Vrhovac; od 1980. do 1998. bio je župnik u Sesvetskom Kraljevcu; od 1987. do 1998. dekan Vugrovečkoga dekanata; od ljeta

1998. biskupski vikar za svećenike i ravnatelj pastoralnih ureda Nadbiskupskoga duhovnog stola u Zagrebu. U kolovozu 1998. zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić imenovao ga je kanonikom Prvostolnoga kapela zagrebačkog.

Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao ga je 29. prosinca 1998. pomoćnim biskupom Nadbiskupa zagrebačkog. Za biskupa je zareden u zagrebačkoj katedrali 6. veljače 1999. godine.

Varaždinskim biskupom imenovao ga je 20. ožujka 2007. papa Benedikt XVI. Službu je preuzeo u varaždinskoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije, 31. ožujka 2007. godine.

Službe u HBK:

- predsjednik Biskupske komisije HBK za odnose s državom
- predsjednik Biskupske komisije HBK za Hrvatski Caritas

Izvor: www.hbk.hr

NAGRADNA KRIŽALUKA

Sv. Tri kralja

Rješenje poslati najkasnije
do 30. siječnja

Mariofil Soldo	Usain Bolt	Jedan od tri kralja	Zahtjev popraćen prijetnjom	Snježana Tribuson	Otpadak od sijena, trina	Poluga	Jedan od tri kralja	Bolest oka	Španjolska	Laptop	... nije voda	Ivan Aralica	Zadržati se na jednom mjestu	Oštrom očvorili nutrinu
U gustom sloju		▼					▼							
Jedan od tri kralja	>								Pravac buduće ceste Tomislav Durbabić	►				
„Školski turnir“	►			Predsjednik FIFE, Jules Natrij					Vatikan	►	T. Sabljak Dar koji su donijeli Isusu			
Dar koji su donijeli Isusu									Luk horizonta					
Vrsta udarca u tenisu	▼			Krnjeni kapul Bezbojni otrov, plin	►					▼	Tup šum koraka Lovro Zorko			
Hrana u zamoci						Robert Altman		Dar koji su donijeli Isusu	►					
Američki pisac Levin			„Iznos“ Pjevač Rahnovski					Grad i luka u Turskoj						
„Rabat“		Pokazna zamjenica Zemljisna mjeru	▼					Malta		Japan ►	„Istok“ Snješko Cerin			
Znanost								Neka nam je ...		4. i 23. slovo				
Film Ognjena Svilicica								Žmarac, miravak (mn.)						

Nepoznati misionar

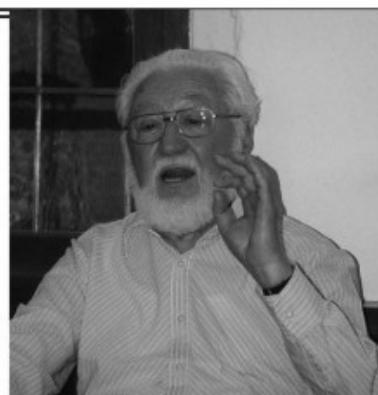
Dr. Michael Krämer vjerojatno je „nepoznati misionar“ u znatnijem dijelu hrvatske dijaspora u Njemačkoj. Kao redovnik salezijanac i dugogodišnji profesor Novoga zavjeta dobro je poznat stotinama studenata teologije, koji su slušali njegova predavanja, među kojima i podosta Hrvata. U siječnju ove godine Michael Krämer navršio je 85 godina života. Unatoč godinama ostao je vitalan redovnik i rado viđeni sugovornik, dušobrižnik, predavač. Iako se na prvi pogled ne bi reklo, ipak se radi o „naše gore listu“. Od svojeg rođenja 3. siječnja 1923. u Krnjaci/Bačka pa do svoje tridesete godine života, Michael je proveo na prostorima bivše države, od toga najdulje u Hrvatskoj, gdje je u Zagrebu završio gimnaziju, stupio u Salezijanski red i pohađao studij teologije. Ne treba isticati da izvanredno govorio hrvatski, a i slovenskim se izvanredno služi.

Najteže trenutke svojega života Michael proživljava za vrijeme Drugoga svjetskog rata i porača. Kao dijete njemačkih roditelja doživljava najprije maltretiranje roditelja i braće, da bi kasnije za vrijeme odsluženja vojnog roka u tzv. JNA i sam bez ikakve krivnje dospio na robiju u Srijemsku Mitrovicu, gdje je patio punih 6 godina. O svemu što je Michael tih godina proživio pripovijeda bez mržnje. Da ostane zapisano kao opomena za buduća pokoljenja, u vlastitoj je naknadi izdao knjižicu „Meine Rettung aus den Fängen des Kommunismus“, u kojoj prikazuje sve muke i nepravdu koju je morao pretrpjeti on sam i njegovi roditelji i braća. Tek 1953. godine uspijeva mu „povratak“ u domovinu svojih pradjeđova, u Njemačku, u kojoj prelazi u Njemačku Salezijansku provinciju. Teološki studij nastavlja u Torinu, a 5. kolovoza 1956. godine u benediktinskom samostanu St. Ottilien, nedaleko od Münchena, prima svećenički red. Nakon toga nastavlja specijalizaciju na Papinskom biblijskom institutu u Rimu i u Jeruzalemu. Godine 1968. postaje doktor biblijskih znanosti.

Već prije doktorata predaje na salezijanskoj Visokoj teološkoj školi u Benediktbeuernu. U razdoblju od 1960. do 1989. godine, kad odlazi u zasluženu mirovinu, njegova predavanja slušaju mnogi svećenici i redov-

nici, ne samo iz Njemačke, već iz čitavog svijeta. Sveti pismo Novoga zavjeta njegova je specijalnost. Nedavno reče: „Još me Bog drži na ovome svijetu jer nisam završio svoj posao!“ Posao o kojem govori se odnosi na proučavanje prvih triju Evandela, naime Evandela po Mateju, Marku i Luki. Njegova predložena nova metoda rješavanja tzv. problema prvih triju Evandela mogla bi postati „revolucionarna“. Uz svoj istraživački posao Michael rado odlazi u prirodu i u bavarskim alpama otkriva niz ljekovitih trava koje u svojem „podrumskom kabinetu“ pretvara u ljekovite napitke koji su u međuvremenu dobro poznati ne samo njegovim prijateljima. Michael Krämer međutim nije bio samo čovjek knjige. Kao svećenik do današnjeg dana se aktivno uključuje u pastoralni rad, bilo na župama u okolini Benediktbeuerna ili šire održavanjem duhovnih vježbi za svećenike, redovnike i laike. Već je nekoliko puta održao duhovne vježbe za hrvatske i slovenske salezijance gdje ih je oduševio svojim meditacijama na tečnom hrvatskom i slovenskom jeziku. Michael voli Hrvatsku i smatra je svojom prvom domovinom. Rado je, premda često sa strahom, odlazio u Hrvatsku i Sloveniju na susrete sa svojom subraćom, kolegama i prijateljima, kojih je zbog starosti nažalost sve manje. U jednom trenutku početkom 70-ih godina je čak razmišljao prieći na Teološki fakultet u Zagrebu. Michael prati demokratski razvoj Hrvatske i veseli se uspjesima i žalosti neuspjesima.

Zašto ga se naziva „nepoznatim misionarom“? U vrijeme kad Hrvatska pastva u Njemačkoj još nije bila organizirana, mnogo je svećenika vodilo duhovnu brigu za hrvatske vjernike koji su preko noći iz svojih sredina došli na prostore gdje su se osjećali sami bez znanaca, prijatelja i bez znanja jezika. U tim teškim trenucima uvijek se Bog pobrinuo za ljudе koji su stali uz narod. Michael kao vršni poznavatelj obaju jezika, kao svećenik salezijanac i „hrvatski rodoljub“ uskočio je u rad s našim radnicima koji su krajem 60-ih i 70-ih godina radili na širem području Münchena. Autor ovih redaka se sjeća svog prvog dolaska u Njemačku i susreta s dr. Krämerom: „U samostanu u Benediktbeuernu mi je rečeno da je iz Hrvatske. Kad je čuo za

Dr. Michael Krämer

nas nekoliko studenata odmah nam je prišao i bio nam na usluzi. Godine 1971. upravljao je malom župom Sindelsdorf koja se nalazi na autocesti između Münchena i Gramisch-Partenkirchena. U to su se vrijeme u Bavarskoj, napose u Münchenu i okolicu izvodili opsežni građevinski radovi. Pripremalo se za ljetne olimpijske igre koje su i održane 1972. godine. Između ostalih projekata gradila se i autocesta München-Gramisch-Partenkirchen. Na području njegove župe upravo se te godine nalazilo veliko gradilište. Sve je vrvilo radnicima. Jedne nedjelje me dr. Krämer pozove da s njime podem u Sindelsdorf na susret sa „sunarodnjacima“. I doista stiglo u veliko kontainersko naselje. Vidio sam da Michael tamo nije nepoznat čovjek, dapače u trenu se pred jednom barakom okupilo dvadesetak muškaraca. Razgovaralo se o problemima na poslu, o događajima u Hrvatskoj. Neki su u rukama imali papire i pružali ih Michaelu koji ih je strpljivo čitao, prevodio i davao savjete. Neki su željeli ispovijed. Od ljudi sam saznao da im dr. Michael Krämer dolazi redovito i njemu povjeravaju sve svoje probleme, a on im pomaže. Koliko je razgovora obavio, koliko ih je ispovjedio, koliko sv. misa slavio s tim ljudima, ostat će nepoznato. Neka se zna da je i u najtežim vremenima bilo ljudi koji su i bez naredbe odgovornih vidjeli potrebe ljudi i uključili se u rad u Gospodnjem vinogradu.“ Više bi se o njegovom radu i životu moglo saznati izravno od njega samoga i od „sunarodnjaka“ kojima je pomagao. Velika bi mu želja bila još jednom susresti te ljudi. Ako se netko od „bauštelaca“ na autocesti München-Garmisch iz 1971. i 1972. godine još sjeća dr. Michaela Krämera, neka se javi uredništvu „Žive zajednice“, pa ćemo im organizirati susret s poznatim misionarom.

Stjepan Herceg

Jezici

- Zašto se jezici zovu „maternji“?
- Zato jer očevi rijetko dolaze do riječi!

Izgubio kontrolu

Trči mali lvica i s vrata više:

- Mama, mama, eno tate u kućnici pijan ko letva.
- Kako znaš?
- Brije ogledalo?!

Bankrot

- Otkad tebe poznajem – više ne mogu jesti, piti, ni pušiti.
- Oh dragi, zar me toliko voliš?
- Ne, nego sam totalno bankrotiraо!

U ordinaciji

Utrčava čovjek u ordinaciju:

- Doktore, pas me ugrizao za uho!
- Jeste ga dezinficirali?
- Nisam, odmah je pobegao.

Čevapi

Došao Mujo kod doktora i kaže mu da ga boli grlo. Na to će doktor:

- Hajde otvorite usta i recite „A“!
- Mujo izgovori „A“ i gromoglasno podigne. Tu će doktor:
- Uh, Mujo, osjeti vam se luk iz usta!!
- Ma nemoj, luk osjetiš, a 20 čevapa ne osjetiš!

Kuc, kuc

Znate li kako policijac otvara konzervu?

- Kuc, kuc, policija.

Oglas

Humanitarna akcija „Ništa nas ne može zaustaviti!“ odgađa se zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta.

Krava

Prodajem kravu!
Nije luda.

Riješite se dugova

Upravljanje troškovima i smanjenje troškova u današnje vrijeme recesije popularnije je nego ikada. Ako ste se doveli u situaciju da imate mnogo neplaćenih računa i dugova morate smisliti dobar plan kako biste ih se čim prije riješili. Prvo morate sami sebi priznati da imate dugove i da su ti dugovi problem. Vaš cilj kojeg ćete se u narednim mjesecima držati je da se čim prije izvučete iz dugova i više si nikad ne dozvolite tako nešto. Napravite popis svih dugovanja. Napišite kome sve dugujete novac, koliko dugujete i kolika vam se kamata obračunava na pojedini dug. Pomognite si tablicom u koju sve možete lako i pregledno popisati. Jednom kad vidite svoju situaciju crno na bijelom, jasnije ćete vidjeti gdje se realno nalazite vezano uz dugovanja, kao i što najprije početi rješavati. Zapisujte točno koliko novaca zaradite i koliko potrošite (i za što ih trošite), i vodite računa o svojim dugovanjima. Mnogo se ljudi „uvali“ u nevolje samo zato što uopće ne prate koliko troše i koliko duguju. Prestanite se još dublje ukopavati u dugove. Prestanite koristi-

ti kreditne kartice sve dok ne izadete iz dugova, a i onda pazite. Mentalno reorganizirajte prioritete trošenja tako da sve račune za režije, otplatu kredita i slične stvari koje smatrate najbitnijima, odnosno neophodnima za preživljavanje, stavite ispred drugih manje bitnih stvari na koje trošite. Prvo se pozabavite bitnim stvarima. Dugovi na koje se obračunavaju zatezne kamate poredajte po visini te kamate. Odnosno prvo otplatite one gdje je kamata najveća, pa onda dalje redom prema najmanjoj. Pronađite višak novca u vašem mjesечnom budžetu. Pregledajte sve troškove i pronađite načina da ih „srežete“. Novac koji uspijete tako ustredjeti, preusmjerite za plaćanje nakupljenih dugova. Sav višak novca i od dodatnih poslova, prekovremenih, povrata poreza i sl. iskoristite, ne kako biste se počastili, već kako biste otpлатili svoj dug. Dugovanja na kreditnim karticama su najčešća dugovanja. Kako biste se riješili napasti da trošite više nego što uistinu imate, riješite se kreditnih kartica. Imajte samo karticu s tekućeg/žiro računa i to BEZ dozvoljene minusa. Tako ćete trošiti samo ono što imate i nitko vam neće „visiti za vratom“.

Izvor: www.zena.hr

Božićna purica

Sastojci za 4 do 6 osoba: 1 purica (oko 3 kg); 1 žlica Vegete; sol; 3 zelenje jabuke; 3 kruške; 250 g crnog grožđa; 100 ml ulja; 100 ml vode; 100 ml bijelog vina; 1 žličica Gussnela Dolcela; 250 g domaćih mlinaca; 50 g maslaca.

Priprema: Puricu razrežite po duljini hrpta. Pažljivo izvadite sve kosti, osim bataka, a meso od krila uvucite. Iznutra je natrljajte Vegetom, a izvana solju i ostavite neka odstoji najmanje sat vremena, a najbolje preko noći. Mlince prelijite kipućom vodom, ocijedite, pomiješajte s rastopljenim maslacem pa napunite puricu. Sve otvore zatvorite kuhaškim koncem. Stavite puricu u odgovarajuću tepsiju, prelijite je vrućim uljem i pecite u pećnici zagrijanoj na 180°C oko 2 sata. Za vrijeme pečenja puricu podlijevajte mješavinom vode i vina. Nakon sat vremena stavite oko purice oguljene jabuke i kruške prerezane napolja i očišćene od sjemenki. Potkraj pečenja dodajte bobice grožđa. Kad je purica pečena, izvadite konac i narežite je na komade. Voće izvadite, a

umak od pečenja procijedite. U umak umiješajte Gussnel koji ste razmutili s malo vode te kratko prokuhajte.

Posluživanje: Uz pureće odreske s mlincima poslužite pečeno voće i umak od pečenja. Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

MÜNCHEN

Akademici o molitvi

U Hrvatskoj katoličkoj misiji München 27. listopada održan je redoviti mjeseci susret Akademskog kruga misije. Tema susreta bila je „Molitva – teološki i psihološki aspekt“. Referenti ove teme bili su psihoterapeutkinja Jelena Brežić i voditelj misije fra Tomislav Dukić. U prvom dijelu večernjeg susreta fra Tomislav je govorio o molitvi u duhu učenja Katekizma Katoličke Crkve. Trojstvo, utjelovljenje i uskrsnuće bitne su kršćanske odrednice vjere, pa tako i molitve. Unutar Presvetog Trojstva vlada zakon ljubavi u koji i mi ulazimo po svojoj molitvi. To da je Riječ tijelom postala određuje rezultate naše molitve: izgovorene ili promediti-

rane molitve tjeraju nas na djela ljubavi. Iz molitve polazi naša preobrazba, naš prijelaz iz smrti u život, iz rostva u slobodu, iz tame u svjetlo. Konačno, mjeru naše molitve je Oče naš u kojem se ogledaju sve naše molitve.

U drugom dijelu akademskog susreta psihoterapeutkinja Brežić govorila je o psihološkom zdravlju i ulozi

molitve u njemu. Posebno je istakla jačko pozitivno djelovanje molitve u različitim depresivnim stanjima. Molitva je mjesto gdje se s Bogom mogu podijeliti najintimnije stvari iz života. Istaknuta je vrijednost isповijedi, koja je mjesto povjerenja i odlaganja najtežih duševnih tereta. Nakon izlaganja otvorila se rasprava. **F.T.D**

FRANKFURT NA MAJNİ

Susret članova zbora

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Frankfurt, u nedjelju 22. studenoga, svečano je proslavljena svetovina Krišta Kralja. U tom je povodu misno

slavlje u katedrali sv. Bartolomeja u Frankfurtu predvodio voditelj misije fra Petar Klapež. Članovi misijskog mješovitog zbora „Mato Leščan“, ko-

jega već devetnaest godina uspješno vodi s. Pavlimira Šimunović, ujedno su proslavili i blagdan zaštitnice crkvene glazbe sv. Cecilije. Nakon skladnog pjevanja na misi, članovi zbora su se susreli u misijskim prostorijama na zajedničkom ručku i druženju. Molitvama i pjesmom su se prisjetili nedavno preminulog dr. Josipa Lucića, koji je više godina ravnao zborom. Zbor je osnovan 70-ih godina prošloga stoljeća, a dugo godina ga je uspješno vodio orguljaš i crkveni skladatelj Mato Leščan (Đurđevac 1936. – Frankfurt 1991.), kojega zbor s ponosom nosi i ime. U mješovitom je zboru 50-60 članova. Zbor je nastupio na svim smotrama koje organizira Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta, a također i u drugim prigodama. Uz mješoviti zbor s. Pavlimira vodi i dječji zbor te zbor mlađih. Svaki od tih zborova broji oko 40 članova.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

MAINZ

**Sv. Nikola
darivao djecu**

U subotu 28. studenoga Hrvatska katolička misija Mainz na čelu s voditeljem misije fra Antonom Bilićem te uz pomoć s. Dionizije Tomas i vjernika svečano je proslavila blagdan sv. Nikole. Posebno su bili radosni najmladi koji ma je sv. Nikola udjelio darove. **Snimila: Marijana Šare**

Kao ime tvoje, Bože, tako i slava tvoja
do nakraj zemlje doseže.

Ps 48, 11

